

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 6 (133), 26 marca 2014

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

Miejsca pamięci

Mińęło 220 lat...

Więcej sadzimy, niż wycinamy

Rozmowa z Ewą Olszowską-Dej, dyrektor
Wydziału Kształtowania Środowiska UMK

Wspólne decyzje

Felieton Prezydenta
Miasta Krakowa

Po raz pierwszy w Polsce!

MIŁOŚĆ DO TRZECH POMARAŃCZY

SIERGIEJ PROKOFIEW

reżyseria i kostiumy
Michał Znaniecki
kierownictwo muzyczne
Tomasz Tokarczyk
scenografia
Luigi Scoglio
choreografia
Katarzyna Aleksander-Kmieć

25, 26, 29, 30.04.2014

Opera Krakowska ul. Lubicz 48, 31-512 Kraków. Rezerwacja: tel. +48 12 296 62 62 (63)

www.opera.krakow.pl

Mecenas Opery Krakowskiej

Sponsorzy

Patroni medialni

Opera Krakowska
instytucja kultury
Województwa
Małopolskiego

DZIENNIK POLSKI

Organizacje pozarządowe w magistracie

Przedsstawiciele blisko 250 organizacji pozarządowych 7 marca spotkali się w Urzędzie Miasta Krakowa na konferencji „Wspólnie dla Krakowa”. Organizatorami konferencji byli: Anna Okońska-Walkowicz, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Społecznej, Krakowska Rada Działalności Pożytku Publicznego oraz Miejski Ośrodek Wspierania Inicjatyw Społecznych (MOWIS).

Krakowski trzeci sektor to ponad 2 tys. zarejestrowanych stowarzyszeń, ponad 750 fundacji, blisko 600 organizacji sportowych. Organizacje pozarządowe realizują, częściowo na zlecenie Gminy, wiele potrzebnych działań: prowadzą szkoły i przedszkola, organizują pomoc społeczną, animują życie kulturalne, wprowadzają nowe rozwiązania z dziedziny ekologii czy transportu. Gmina wspomaga te zadania kwotą 81 mln zł rocznie (dane za 2013 r.), co stanowi ponad 2 proc. budżetu miasta. – Można się spierać, czy to dużo, czy mało, faktem jednak jest, iż to proporcjonalnie więcej niż w Warszawie, która na dotacje dla NGO przeznaczają 1 proc. swojego budżetu – mówi Anna Okońska-Walkowicz, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Społecznej. – Jestem zdania, iż należy zwiększać udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań Gminy, gdyż NGO-sy z zasady zapewniają wyższą jakość usług, są także bardziej elastyczne od instytucji miejskich i mogą lepiej reagować na zmieniające się potrzeby klientów – podkreśla.

foto: Wiesław Majka / UMK

Głównymi tematami konferencji były: powołanie Rady Organizacji Pozarządowych oraz przygotowanie nowego wieloletniego programu współpracy Gminy z NGO-sami. Dyskusja, szczególnie w ramach spotkań warsztatowych, pokazała, iż niezbędny jest dialog Gminy i trzeciego sektora. Jest szansa, iż ważnym krokiem na drodze wspólnego przyjmowania najlepszych dla miasta rozwiązań stanie się praca nad wieloletnim Programem Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2015–2018: wiele organizacji zadeklarowało gotowość do aktywnego uczestniczenia w konsultacjach dokumentu, który zostanie przygotowany do końca tego roku. – To pierwsze, w tak otwartej formule, spotkanie władz miasta i trzeciego sektora. Mam nadzieję, że nie ostatnie – podsumowuje Anna Okońska-Walkowicz. – Piątkowe rozmowy pokazały, że tematów na kolejne debaty z pewnością nie brakuje.

Redakcja KRAKOWA.PL

KONKURS

W poprzednim numerze zadaliśmy pytanie, kto jest patronem cukierników. Okazuje się, że jest ich wielu: św. Mikołaj Biskup, św. Maciej Apostoł, św. Filip Apostoł, św. Wawrzyniec, św. Klemens, św. Walenty oraz św. Marcin.

Główną nagrodę – tort – zdobyła Agnieszka Mróz, natomiast 20 podwójnych zaproszeń na kawę i ciastko trafi do czytelników, którzy o odbiorze

nagrody zostaną poinformowani drogą mailową. A oto najnowsze pytania konkursowe: 1. Kiedy Tadeusz Kościuszko złożył przysięgę na Ryńku Głównym w Krakowie? 2. Jakie państwo otworzyło ostatnio konsulát w Krakowie i gdzie się on znajduje? Odpowiedzi (wraz z imieniem, nazwiskiem oraz numerem telefonu) prosimy nadsyłać na adres: redakcja@um.krakow.pl do 31 marca 2014 r.

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Informacji, Turystyki i Promocji Miasta, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3–4

Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3–4, pok. 156, I piętro, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl

Redaktor naczelny: Beata Klejbul-Goździńska

Współpracownicy: Jan Machowski, Michał Koziół, Małgorzata Kubowicz, Kinga Sadowska, Beata Sabatowicz,

Magdalena Bartlewick, Katarzyna Fiedorowicz-Razmus, Joanna Dubiel, Paulina Polak, Szymon Gatlik

Zdjęcia: Wiesław Majka, Paweł Krawczyk. Okładka: fot. Elżbieta Marchewka / UMK

Projekt graficzny: PreTEKST. Korekta: Magdalena Kędzińska-Zaporowska. Skład i łamanie: Pro Art Studio

Druk: TRANS-DRUK Nakład: 30 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3–4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Ryńku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w szpitalach miejskich i siedzibach jednostek miejskich.

KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER S.A.: al. 29 Listopada 95, ul. Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Wysłouchów 22a, ul. Wysłouchów 27, ul. Kamińskiego 1b, ul. Długa 63, ul. Beskidzka/Witosa 28, ul. św. Tomasza 25, ul. Librowszczyzna 4, ul. Krowoderska 24, ul. Kałwaryjska 42, ul. Książnica (Biedronka), ul. Słoneckiego 9, ul. Powstańców 34c, ul. Kościuski 17, os. Bohaterów Września 58, ul. Misiółka 1, ul. Jerzmanowskiego 12, ul. Nowohucka 52, al. Krasiciego 30, ul. Bora-Komorowskiego 31, ul. Pawia 5, ul. Nowohucka 33a, ul. Cwiklińskiej 18, ul. Wadowicka 6.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się 9 kwietnia.

W numerze:

ROCZNICA PRZYSIĘGI KOŚCIUSZKOWSKIEJ

4. Miejsca pamięci

Minęło 220 lat...

MIASTO

7. Więcej sadzimy, niż wycinamy

Rozmowa z Ewą Olszowską-Dej, dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska UMK

8. Doradzą i poinformują

Punkt dla mieszkańców na os. Zgody

8. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

9. Wspólne decyzje

Felieton prezydenta Krakowa Jacka Majchrowskiego

10. Modernizacja DPS-ów na półmetku

Będą nowe miejsca

11. Wyjdź z domu, poznaj sąsiada, działaj!

O projekcie Active Citizens

12. Polak, Węgier – dwa bratanki

Rozmowa z Adrienne Körmenty, Konsul Generalną Węgier w Krakowie

13. ZIO 2022 – weź udział w konsultacjach!

Pierwsze spotkanie 15 kwietnia

13. Z Krakowa na lotnisko

Nowym torem w przyszłym roku

14. SZANsa dla zarządców, SZANsa dla mieszkańców

Transfer wiedzy między urzędem a zarządcami

DLA SENIORÓW

15. Aktywni mieszkańcy = Aktywny Samorząd

Można składać wnioski

15. Zapraszamy w kwietniu!

Propozycje imprez kulturalnych

KULTURA

16. Michael Bublé zagra w hali Kraków Arena

Już 4 listopada!

17. Artyści na scenę!

O festiwalu dla młodzieży

17. Jan Ekiert

Wyjątkowa biografia wyjątkowego artysty

RADA MIASTA KRAKOWA

18. Wsłuchajmy się w głos mieszkańców

Rozmowa z Bolesławem Kosiorem

19. Okiem przewodniczącego

Okragły Stół – samorządowa udręka czy ekstaza?

20. Prawie wszystkie zakochane w Krakowie

...niektóre z wzajemnością

22. Dzielnice, ulice, zmiany

O pakiecie 18 uchwał

22. Kalendarium Przewodniczącego RMK i wiceprzewodniczących

23. Głos dzielnic

HISTORIA

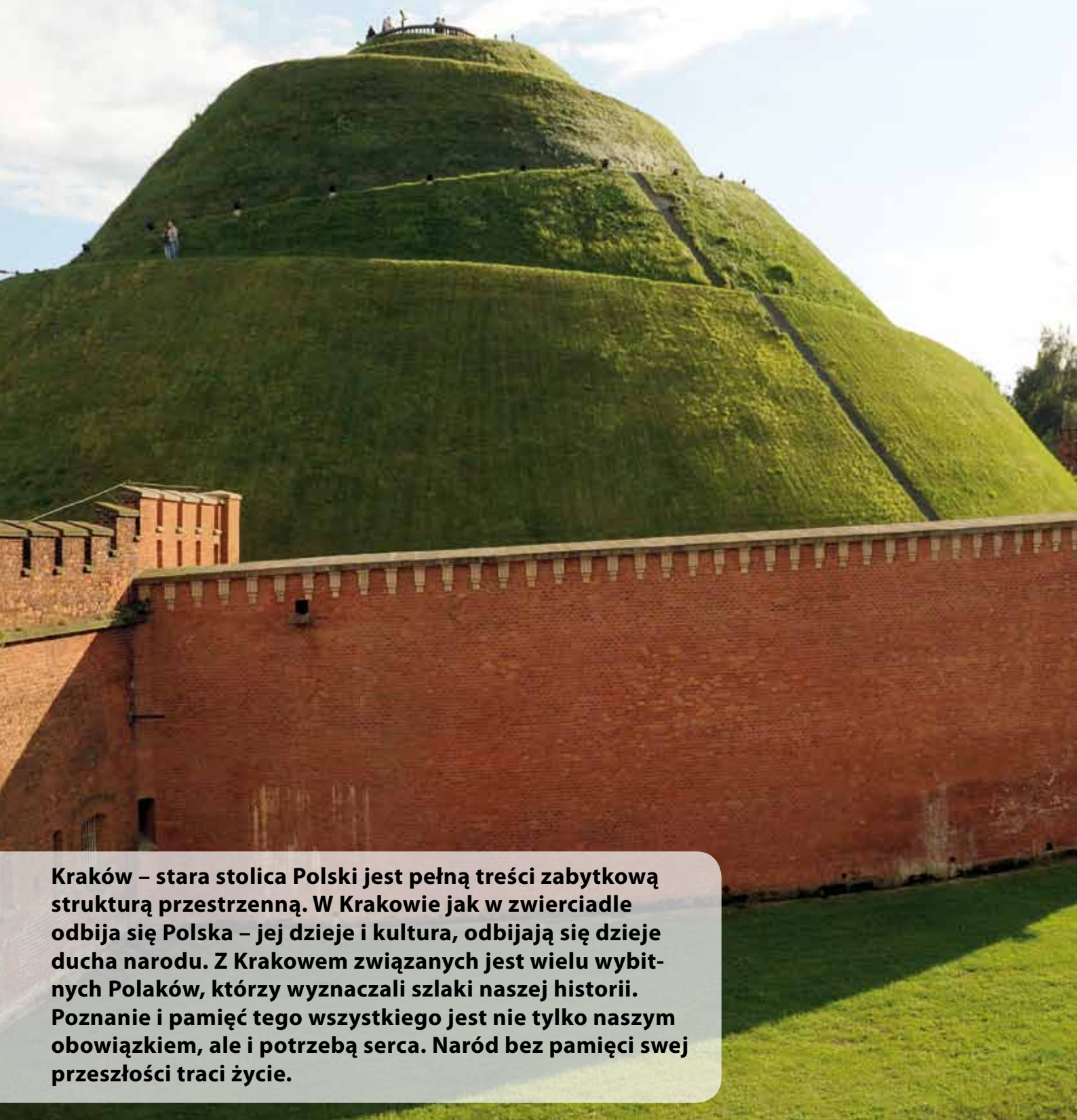
24. Ostatni przedstawiciel cyganerii

Historia Stanisława Stwory

25. Kalendarium krakowskie

26. Ogłoszenia

Miejsca pamięci

Kraków – stara stolica Polski jest pełną treści zabytkową strukturą przestrzenną. W Krakowie jak w zwierciadle odbija się Polska – jej dzieje i kultura, odbijają się dzieje ducha narodu. Z Krakowem związanych jest wielu wybitnych Polaków, którzy wyznaczali szlaki naszej historii. Poznanie i pamięć tego wszystkiego jest nie tylko naszym obowiązkiem, ale i potrzebą serca. Naród bez pamięci swej przeszłości traci życie.

Mieczysław Rokosz*

W dzieje i przestrzeń Krakowa wpisana jest też bardzo wyraźnie tradycja kościuszkowska. Tutaj rozpoczęło się powstanie narodowe w 1794 r., stąd wyruszył Kościuszko na powstańcze boje i tu odbył swój pierwszy tryumf po raclawickim zwycięstwie. W wawelskiej krypcie znajduje się grób Bohatera, a nad miastem, ze wzgórza Błogosławionej Bronisławy, góruje jego symboliczna mogiła-pomnik – kopiec Kościuszki. Tutaj więc najdobitniej wyraziła się kościuszkowska tradycja.

W Krakowie – tym największym relikwiarzu narodowych dziejów – jest wiele miejsc, z którymi docześnie i pośmiertnie związany jest Tadeusz Kościuszko. Należy do nich płyta upamiętniająca przysięgę złożoną na krakowskim Rynku.

Rankiem 24 marca 1794 r. na krakowskim Rynku ogłoszono akt powstania narodu polskiego przeciwko zdradzie, przemocy, niewoli, akt solidarności i determinacji Polaków w walce o wolność i niepodległość Rzeczypospolitej. Kościuszko, jako Najwyższy Naczelnik Siły Zbrojnej Narodowej, wypowiedział słowa swej przysięgi, słowa wzywające naród do walki o wolność i suwerenność Rzeczypospolitej, o przyszłość i rozwój idei Konstytucji 3 Maja.

Tadeusz Kościuszko złożył swoją przysięgę nie – jak wcześniej zamierzano – w wawelskiej krypcie, w wąskim gronie spiskowców, ale na krakowskim Rynku Głównym, wobec wojska i ludu. Tak jak dawniej wszystkie żywioły narodu skupiał blask królewskiej korony znaczącej niezawisłość, wewnętrzną jedność i niepodzielność, tak teraz wszystkie żywioły narodowe skupiły się wokół osoby Naczelnika.

Gloria victis

Jeśli walka o wolność i niepodległość ma jednakową cenę bez względu na czas i przestrzeń, to insurekcja kościuszkowska należy nie tylko do najważniejszych faktów w nowożytnej historii Polski, ale też do doniosłych faktów w dziejach powszechnych. Akt tego powstania wykazuje wyraźne cechy pokrewieństwa z najdonioślejszymi dokumentami, jakie wydała ludzkość, do których należy amerykańska „Deklaracja niepodległości”

i francuska „Deklaracja praw człowieka i obywatela”. Miejsce, w którym Kościuszko składał przysięgę na wierność narodowi i jego sprawie, pozostaje do dziś jednym z najważniejszych miejsc pamięci. Słychać czasem, że insurekcja była gwoździem do trumny Rzeczypospolitej, że przyspieszyła trzeci rozbiór i unicestwiła państwowość. Bo gdyby nie insurekcja, Polska w okrojonej formie przetrwałaby do czasów Napoleona, a wtedy cesarz Francji miałby większe szanse ją odbudować. Co by było gdyby? Historyk ma naprzód zrozumieć, a później oceniać, nie zaś dyskutować z faktami i „gdybać”. Bo nie wiadomo, co by było, gdyby...

A tymczasem insurekcja to siedem miesięcy trwania państwa z Najwyższym Naczelnikiem Siły Zbrojnej Narodowej na czele. Król został odsunięty od piastowania swej funkcji, ale nikt go nie posłał na gilotynę... Państwo w trudnych warunkach wojny z agresorem wydawało akty prawne o rozleglejszym horyzoncie politycznym niż świetna Konstytucja Majowa. W czasie insurekcji rozpoczął się proces krystalizowania się nowoczesnego, demokratycznego narodu, w którym chłopci i mieszczaństwo zyskiwali prawo obywatelstwa.

Choć insurekcja nie uratowała państwa – bo nie mogła, wobec przewag militarnych nieprzyjacielskich sąsiadów – uratowała jednak godność i honor narodu. Rzymianie mówili „gloria victis” – chwała zwyciężonym, którzy stanęli w słusznej sprawie. Insurekcja wreszcie otworzyła niepodległościowy nurt polskich dziejów okresu zaborów, otworzyła dramatyczną wprawdzie i krwawą, lecz jedną z dróg do niepodległości.

Głęboko wryła się w świadomość pokoleń ta scena przysięgi Kościuszki. Podtrzymują ją obrazy licznych malarzy czy Mickiewiczowska strofy z „Pana Tadeusza”.

**Tadeusz
Kościuszko,
jako Najwyższy
Naczelnik
Siły Zbrojnej
Narodowej,
wypowiedział
słowa swej
przysięgi, słowa
wzywające naród
do walki
o wolność
i suwerenność
Rzeczypospolitej,
o przyszłość
i rozwój idei
Konstytucji 3 Maja.**

Dzieje tablicy

Miejsce przysięgi utrwalaono kamieniem pamiątkowym. Mniej ważne jest, że ten coraz to nowszy kamień co jakiś czas dla różnych powodów nieznanie zmieniał swoje miejsce. Pierwszy raz zaznaczono to miejsce kamieniem prawdopodobnie w 1820 r., kiedy szczątki Naczelnika spoczywały już od dwu lat pośród królewskich sarkofagów na Wawelu, a na wzgórzu Bronisławy kosztem i pracą narodu zaczęto mu wznosić – na wzór kop-

ów Krakusa i Wandy – mogiłę, która miała spełnić funkcję pomnika. Przy kamieniu zatrzymywały się konduktu żałobne, aby zmarli żołnierze kościuszkowscy mogli symbolicznie pożegnać się ze swoim Naczelnikiem. W 1879 r. Mieczysław Pawlikowski, uczestnik powstania styczniowego, taternik, pisarz oraz działacz polityczny i społeczny ufundował niewielką tablicę pamiątkową z różowego piaskowca, z wyrytą tylko datą: 24 MARCA 1794. Pokoleniom, które żywą pamięcią sięgały jeszcze tamtego czasu, wystarczyła ta lakoniczna inskrypcja. Wkrótce kamień ten uznano za „mało znaczący” i zastąpiono go nowym, okazalszym i z bardziej rozbudowaną inskrypcją. Już bowiem w 1883 r. Kalikst Horoch – oficer w powstaniu listopadowym odznaczony Złotym Krzyżem Virtuti Militari, działacz na rzecz uświadomienia narodowego i podniesienia materialnego chłopów, a ponadto fundator i prezes Towarzystwa Opieki nad Weteranami 1830–1831 r. – ufundował nową, granitową płytę z napisem: „W TYM MIEJSCU TADEUSZ KOŚCIUSZKO PRZYSIĘGAŁ NARODOWI W DNIU 24 MARCA 1794”. Później kłęktał tam chłop polski, by „ucząłować ten kamień pamiątkowy jako świętą relikwię” – jak to uczynił i opisał przybyły z Machowa pod Tarnobrzegiem do Krakowa na wawelski pogrzeb Adama Mickiewicza w lipcu 1890 r. Wojciech Wiącek. Przy tym kamieniu odbywały się główne uroczystości stulecia insurekcji w 1894 r. i stulecia zgonu Kościuszki w 1917 r.

Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość?

Wkrótce po upadku insurekcji Stanisław Staszic wypowiedział pokrzepiające słowa, że „paść może i naród wielki, ale zniszczyć nie może – tylko nikczemny”. Sto lat później Józef Piłsudski

Główne uroczystości rocznicowe miały miejsce 24 marca na krakowskim Rynku Głównym, w miejscu, w którym Tadeusz Kościuszko złożył słynną przysięgę. Oprócz rekonstrukcji historycznej aktu przysięgi Tadeusza Kościuszki w wykonaniu Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych im. Tadeusza Kościuszki z Wrocławia można było podziwiać także defiladę pododdziałów i musztrę paradną Orkiestry Wojskowej Garnizonu Kraków.

Wydarzeniem towarzyszącym obchodom był również XXXVIII Bieg Kościuszkowski Szlakiem Pomników pamięci Tadeusza Kościuszki organizowany przez Politechnikę Krakowską im. Tadeusza Kościuszki oraz AZS PK.

Zapraszamy także do udziału w uroczystościach, które 4 kwietnia (piątek), o godz. 12.00 odbędą się przy pomniku Bartosza Głowackiego w Raclawicach. Będzie wówczas można wysłuchać wystąpienia prof. Franciszka Ziejki o znaczeniu bitwy pod Raclawicami i jej wpływie na losy powstania kościuszkowskiego, a także wziąć udział w apelu poległych z udziałem orkiestry i kompanii reprezentacyjnej Wojska Polskiego w 220. rocznicę bitwy pod Raclawicami. Do udziału w uroczystościach zaprasza m.in. Raclawickie Centrum Wsi Polskiej.

stwierdził, że „zwyciężyć i spocząć na laurach to klęska, [ale] być pokonanym i nie ulec – to zwycięstwo”. 19 października 1919 r. w święto symbolicznego zjednoczenia armii polskiej Naczelnik Państwa Józef Piłsudski – uprzednio złożywszy biało-czerwony wieniec z szarfą z prostym, lecz wymownym napisem: „Tadeuszowi Kościuszce w hołdzie Józef Piłsudski” – przyjmował defiladę wojska odrodzonej Rzeczypospolitej. Dwaj inni wodzowie: generał Józef Dowbor-Muśnicki – twórca oddziałów polskich w Rosji i Wojska Polskiego w Wielkopolsce, i gen. Józef Haller – dowódca Armii Polskiej we Francji, przybyli tu, aby oddać naczelne dowództwo właśnie Piłsudskiemu. Podkreślano, iż owo zjednoczenie „już dawno dokonało się na polach bitew, przypieczętowane krwią serdeczną najlepszych synów ojczyzny, (...) wyroki Opatrzności (...) złamały potęgę zaborców i odwalily kamień niewoli przyniatający Polskę”. Podkreślano, jak „różne były drogi, którymi kroczył żołnierz polski, ale jeden był cel, wypisany na legionowym sztandarze: „Dla Ciebie Polsko i dla

Twojej chwały”. Było to wielkie narodowe święto w odrodzonej Rzeczypospolitej, któremu patronował nieśmiertelny duch Kościuszki. W ten sposób spełniały się niejako słowa zawarte w akcie inicjującym insurekcję, słowa przysięgi Kościuszki i urzeczywistniała się twierdząca odpowiedź na Kościuszkowskie pytanie: czy Polacy wybić się mogą na niepodległość?

W 1940 r. hitlerowscy okupanci zburzyli wawelski pomnik konny Naczelnika i wyrwali z bruku Rynku kamień przysięgi, ale i tak co roku, 24 marca, Polacy zostawiali w tym miejscu kwiaty. Płytę tę odnaleziono dopiero w 1961 r. na Zwierzyńcu, co nie znaczy, że jej miejsce na Rynku przez te lata pozostawało puste. W 1946 r., kiedy świętowano w Krakowie 200-lecie urodzin bohatera, Zarząd Miasta położył nowy kamień z inskrypcją, przy którym odbyły się główne uroczystości.

Z kolei w 1964 r., w czasie remontu nawierzchni Rynku Ludowe Wojsko Polskie wstawiło obecną płytę z czarnego marmuru. Zgromadzono się przy niej m.in. 19 października, w roku narodzin Solidarności, by odśpiewać hymn narodowy. W stanie wojennym, na przełomie sierpnia i września 1982 r., nieopodal płyty członkowie solidarnościowego podziemia wmurowali niewielką tablicę upamiętniającą drugą rocznicę podpisania porozumień gdańskich ze słowami: „nie oddamy sierpnia”. Wprawdzie ówczesny reżim jeszcze tego samego dnia ją usunął, ale dla krakowian był to znak zakonspirowanego życia Związku, znak, który krzepił i mobilizował wolę oporu.

Dziś kopia tamtej solidarnościowej tabliczki znalazła się na swoim miejscu, a gdańskie tablice z 21 sierpniowymi postulatami znajdują się na liście Pamięci Świata UNESCO wśród papierowych skarbów dziedzictwa ludzkości. I tak, przy pamiątkowym kamieniu Kościuszki, historia wybić się Polaków na niepodległość, historia narodowych zmagania o suwerenność Rzeczypospolitej – jakby się zamknęła.

*Prezes Komitetu Kopca Kościuszki

Tadeusz Kościuszko złożył swoją przysięgę rankiem 24 marca 1794 r.

Więcej sadzimy, niż wycinamy

O tym, jak dbać o krakowską roślinność, a także o tym, czy w naszym mieście ubywa drzew, z **Ewą Olszowską-Dej**, dyrektorką Wydziału Kształtowania Środowiska UMK, rozmawia Jan Machowski.

foto: Wiesław Mojka / UMK

Ewa Olszowska-Dej – absolwentka Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Krakowskiej. Od 1986 r. pracuje w UMK w kółkach zajmujących się ochroną środowiska. Od 2007 r. – zastępca dyrektora Wydziału Kształtowania Środowiska, od 2011 r. dyrektorka tego wydziału; przewodnicząca Zespołu ds. Zadrzewień Miejskich Unii Metropolii Polskich

Jak to jest z krakowską zielenią? Przegrują z inwestorami?

Ewa Olszowska-Dej: Wbrew pozorom nasza zieleń ma się całkiem dobrze. Oczywiście specyficzne warunki panujące w naszym mieście, a więc takie czynniki, jak zasolenie gleby czy zanieczyszczenie powietrza, nie ułatwiają życia roślinności. Nie zmienia to jednak faktu, że podejmowane przez nas działania – szczególnie w zakresie planowania nasadzeń czy doboru gatunków – sprawiają, że krakowska flora jest w dobrym stanie. A potwierdzeniem tego jest choćby międzynarodowa nagroda Europejskiego Miasta Drzew „European City of the Trees”, jaką Kraków otrzymał w 2013 r. Zadecydowała o tym powszechna dostępność terenów zielonych, które są i w centrum, i w dzielnicach peryferyjnych, a także dobre rozplanowanie zieleni wśród rzek i ciągów komunikacyjnych. Także w ubiegłym roku powołane zostało stanowisko Miejskiego Architekta Krajobrazu, który stoi na straży prawidłowego planowania terenów zielonych. W planach mamy też pilne przeprowadzenie inwentaryzacji krakowskiej zieleni.

Przyzna jednak Pani, że statystyki pokazują, że drzew ubywa. Krótko mówiąc: więcej wycinamy, niż sadzimy!

EO-D: To kolejny mit, który musimy obalać. Otóż te statystyki, które często są przywoływane na potwierdzenie tezy o masowych wycinkach, to tylko część prawdy. Owszem, analizując decyzje o wycinkach, w których zawarte są też nakazy nasadzeń w zamian, można odnieść wrażenie, że tych pierwszych jest więcej niż ostatnich. Jednak suche statystyki nie biorą pod uwagę nasadzeń realizowanych poza decyzjami. Tylko w 2012 r. w lasach komunalnych przybyło 44 tys. młodych drzew. Dodatkowo od 2009 r. do 2013 r. w Krakowie w ramach Dni Ziemi wydano mieszkańcom ponad 34 tys. sadzonek drzew i krzewów, natomiast w ramach Krakowskiego Festiwalu Recyklingu ponad 42 tys. Ta roślinność została nasadzona w Krakowie i wzbogaciła florę naszego miasta.

Nie zmienia to jednak faktu, że w ostatnim czasie głośno było o masowych wycinkach drzew – choćby wzdłuż ul. Mogiłskiej i al. Jana Pawła II...

EO-D: Tzw. masowym wycinkom, jeśli trzymać się już tej nomenklatury, niemal zawsze towarzyszą masowe nasadzenia. Wspomina Pan o pasie drogowym Mogiłska – Jana Pawła II. Owszem, inwestor usunął tu prawie 60 drzew,

których nie można było pozostawić w związku z ważną dla mieszkańców inwestycją, jednak w zamian nasadzi dwa razy więcej okazów, również w pasie drogowym. Kolejny przykład masowych nasadzeń – tereny Cracovii w Cichym Kąciku: w zamian za 200 drzew inwestor ma nasadzić 600. Staramy się wskazywać do nasadzeń tereny, gdzie prowadzona jest dana inwestycja, a jeśli to nie jest możliwe, obszary leżące w tej samej dzielnicy.

Wiele kontrowersji budzi też kwestia pielęgnacji drzew i krzewów.

EO-D: Muszę przyznać, że z roku na rok – także dzięki różnego rodzaju akcjom informacyjnym czy szkoleniom dla właścicieli i zarządców nieruchomości – coraz mniej jest nieprawidłowości w tym zakresie. Osoby, które ustawowo odpowiadają za stan zieleni, mają większą wiedzę na ten temat, są coraz bardziej świadome, że to, w jakim otoczeniu i w jakich warunkach mieszkają, zależy głównie od nich samych.

Nadal jednak są przypadki okaleczania, a nie pielęgnowania drzew.

EO-D: Mimo coraz większej świadomości na temat ochrony przyrody nie wszystkie cięcia wykonywane są prawidłowo. Spowodowane jest to zazwyczaj zlecaniem tego typu prac osobom bez właściwego przygotowania. Nieprawidłowości dotyczą szczególnie zabiegu rozrzedzania koron. Zdarza się, że w trakcie tzw. prześwietlania wycinane są żywe gałęzie, których usunięcie nie jest uzasadnione ani względami biologicznymi, ani technicznymi.

Wiele jest też przypadków niepotrzebnej redukcji korony poprzez znaczne skracanie konarów lub ogławianie drzew. Nie ma również uzasadnienia redukcja koron drzew rosnących na terenach zieleni, posadzonych w odpowiednich miejscach i odległościach w stosunku do innych drzew i obiektów budowlanych.

Na cięcia pielęgnacyjne nie jest wymagana zgoda. Czy jednak ktoś, kto te czynności wykonuje nieprawidłowo i doprowadza do uszkodzenia drzewa, może czuć się bezkarnie?

EO-D: Musimy pamiętać, że drzewo jest organizmem żywym i każda ingerencja w jego naturalny rozwój wymaga wiedzy ogrodniczej. Wprawdzie na tego rodzaju czynności nie jest wymagana zgoda, z wyjątkiem terenów objętych ochroną konserwatorską, wykonawcy, którzy niestaranie i niezgodnie z zasadami pielęgnują zieleń, a także władający terenami lub inni posiadacze nieruchomości, na których te zabiegi są wykonywane, muszą liczyć się z naliczeniem kary pieniężnej wynikającej z art. 88 ust. 1 pkt. 3 Ustawy o ochronie przyrody.

Doradzą i poinformują

Punkt informacyjno-doradczy dla mieszkańców związany z miejską ofertą na rzecz ograniczenia niskiej emisji już działa. Chętnych, którzy chcą się dowiedzieć, w jaki sposób dostać dotację na wymianę pieca na węgiel, jak ubiegać się o dopłaty do rachunków, a także jak podłączyć się do miejskiej sieci ciepłej zapraszamy na osiedle Zgody 2 (pokój nr 7, tel. 12 616-89-77).

Jan Machowski

Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami od 3 marca działa punkt doradczo-konsultacyjny dla mieszkańców, którzy chcą skorzystać z miejskiej oferty związanej z ograniczaniem niskiej emisji. – Zapraszamy na os. Zgody 2 do pokoju nr 7 na parterze. W punkcie pomocą i informacją służą pracownicy samorządu. Organizowane są też dyżury specjalistów – informuje Ewa Olszowska-Dej, dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska UMK.

Punkt na os. Zgody działa w godzinach pracy urzędu miasta (7.30–15.30). – W pierwszym okresie działalności będziemy spraw-

dzać, jakim punktem cieszy się zainteresowaniem mieszkańców i w jakich godzinach jest największy ruch. Możliwe są więc zmiany godzin otwarcia za jakiś czas – zaznacza Ewa Olszowska-Dej.

Czego dowiemy się w nowym punkcie? Przede wszystkim znajdziemy tam ofertę wymiany systemu ogrzewania i wyboru różnych dostawców energii, a także informację o zasadach i możliwościach pozyskania środków finansowych na wsparcie inwestycji z UMK w ramach Programu Ograniczania Niskiej Emisji, MPEC (program „Ciepło dla Krakowa”), PGNiG, EDF, CEZ Skawina, Tauron. Specjaliści doradzą nam też, jak prawidłowo wypełnić wniosek

o dotację do wymiany pieca, a także jak uzyskać pomoc w ramach programu osłonowego dla najuboższych.

W punkcie informacyjno-doradczym, w godz. od 9.00 do 14.00, organizowane będą dyżury specjalistów. Wtorek będzie poświęcony ogrzewaniu gazowemu – dyżur w punkcie będzie pełnił pracownik PGNiG. Z kolei w czwartki poradą dla osób chcących skorzystać z miejskiego programu osłonowego dla najuboższych będzie służył pracownik MOPS. Poniedziałki i środy natomiast będą poświęcone głównie dotacjom do inwestycji proekologicznych.

Punkt informacyjno-doradczy na os. Zgody uzupełnia ofertę już istniejących miejsc, gdzie można uzyskać informacje na tematy związane z wymianą pieców. Więcej na ten temat dowiemy się pod numerami telefonów:

- Wydział Kształtowania Środowiska UMK: 12 616-88-48, 12 616-88-07
- miejska sieć ciepłownicza MPEC SA: 12 646-54-48; e-mail: piece@mpec.krakow.pl,
- ogrzewanie gazowe: PGNiG Biuro Obsługi Klienta: 12 687-46-05, e-mail: niskaemisja.koh@pgnig.pl,
- ogrzewanie elektryczne: Punkt Obsługi Klienta TAURON tel. 12 429-50-63 lub 32 230-98-99.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

8 marca

- Konferencja „Kobieta–Wiedza–Władza. Społeczna rola kobiet na przestrzeni wieków”, Galeria Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach, Oddział Muzeum Narodowego w Krakowie, sala Siemiradzkiego

9 marca

- Konferencja na temat Zimowych Igrzysk Olimpijskich Kraków 2022, Hotel Best Western Premier, ul. Opolska 14 a
- Marsz Pamięci, pl. Bohaterów Getta

zdjęcia: Wiesław Najder / UMK

11 marca

- Spotkanie u wojewody małopolskiego w sprawie organizacji obchodów 25. rocznicy wybo-

row do Sejmu i Senatu w 1989 r. „Dziękujemy za wolność”, ul. Basztowa

12 marca

- Uroczyste obchody z okazji 15. rocznicy wstąpienia Polski do NATO, plac apelowy 16. Batalionu Powietrznodesantowego, ul. Wrocławska 82
- Spotkanie z cyklu „Viva opera! Krystyna Tyburowska i jej goście”, wręczenie odznaki Honoris Gratia Krystynie Tyburowskiej, Opera Krakowska

13 marca

- Uroczyste przekazanie 10 001 autobusu wyprodukowanego przez firmę Solaris Bus&Coach SA dla MPK w Krakowie, pl. Szczepański

- Wizyta w 5. Wojskowym Szpitalu Klinicznym u Ukraińców rannych podczas zamieszek w Kijowie, ul. Wrocławska

14 marca

- Otwarcie Konsulatu Generalnego Węgier w Krakowie, ul. Lubicz
- Gala z okazji 50-lecia krakowskiego lotniska w Balicach, Muzeum Lotnictwa Polskiego

17 marca

- Konferencja „Czy można zmniejszyć kolejki do lekarza w trzy miesiące?”, Sala Obrad RMK
- Wernisaż wystawy Mirosława Dudzika „1 rower | 77 dni | 9 042 km | 8 państw”, hol Kamienny

19 marca

- Złożenie kwiatów pod pomnikiem Józefa Dietla, pl. Wszystkich Świętych
- Uroczysta msza św. w intencji mieszkańców Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa w dniu święta Patrona Miasta, bazylika Mariacka
- Wręczenie medali św. Józefa, Małopolski Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców Budowlanych, pl. Wolnica

Wspólne decyzje

Po ponad dwóch latach zakończył swoją pracę Okrągły Stół Mieszkaniowy, ale wiele wskazuje na to, że powstanie Komisja Dialogu Obywatelskiego, która będzie nadal zajmować się sprawami mieszkaniowymi. Jednocześnie 7 marca w magistracie zebrali się przedstawiciele organizacji pozarządowych, by rozmawiać o zacieśnieniu współpracy z miastem. Przed nami też pierwsze widoczne działania przy wprowadzaniu budżetu obywatelskiego. Wszystkie wymienione przeze mnie fakty łączy jedno – mieszkańcy Krakowa stają się coraz bardziej aktywni w zmienianiu miasta.

Jacek Majchrowski

Zacznę od podziękowań uczestnikom Okrągłego Stołu Mieszkaniowego za 2,5 roku konsekwentnej pracy i uczestniczenia w spotkaniach, czym udowodnili, jak ważny dla nich jest ten temat. Zdaję sobie sprawę, że oczekiwania lokatorów co do efektów tych spotkań były znacznie większe, dlatego rozumiem rozczarowanie uczestników, gdy podczas obrad okazywało się, że wiele decyzji nie zależy od dobrej woli samorządu czy urzędników, ale od regulacji ustawowych, których nie możemy zlekceważyć przy dokonywaniu konkretnych rozstrzygnięć. Tym bardziej cieszę się, że obradami zainteresowali się także parlamentarzyści i mam nadzieję, że spełnią oni swoje obietnice przygotowania takich zmian w prawie, które ułatwią gminom pomoc lokatorom w sprawach mieszkaniowych.

Myszę, że największą zaletą obrad przy okrągłym stole jest to, iż wszystkie strony mogły się wiele dowiedzieć, zarówno jeżeli chodzi o wzajemne oczekiwania, jak i możliwości, kompetencje stron, przepisy prawa... Wiele wskazuje na to, że koniec obrad Okrągłego Stołu Mieszkaniowego nie będzie końcem współpracy pomiędzy miastem a organizacjami, które uczestniczyły w pracach. Zdecydowaliśmy, że jeżeli będzie taka wola organizacji, powstanie Komisja Dialogu Obywatelskiego, która będzie doradzać urzędnikom w sprawach mieszkaniowych.

Organizacje pozarządowe

Liczę też bardzo na wymierne efekty spotkania w magistracie organizacji pozarządowych. Wszyscy kojarzymy te największe – SIEMACHĘ czy Fundację Anny Dymnej „Mimo wszystko”. Ale trzeba wiedzieć, że w Krakowie zarejestrowanych jest ok. 4 tys. stowarzyszeń! To różnorodność zadań, działań i cennych pomysłów. Bardzo szanuję to zaangażowanie, tym bardziej że w wielu wypadkach organizacje pozarządowe są doskonałym partnerem dla Gminy w realizowaniu jej zadań. Wspólnie niesiemy pomoc bezdomnym, niepełnosprawnym, stowarzyszenia prowadzą niepubliczne Domy Pomocy Społecznej czy działają na polu edukacji. To wszystko sprawia, że mieszkańcy postrzegają swoje miasto jako bardziej przyjazne.

Kraków na realizację zadań przekazuje organizacjom pozarządowym ok. 80 mln zł rocznie. To dowód, że doceniamy ich działalność na rzecz krakowian. Dlatego chciałbym, by z roku na rok ta współpraca była ściślej-

szą. Podczas spotkania w magistracie zainicjowano dyskusję o powołaniu w Krakowie Rady Organizacji Pozarządowych, która byłaby jednocześnie ciałem doradczym i recenzentem działań gminy w dziedzinach, w których nasza praca wzajemnie się uzupełnia. Wiem, że pomysł ten został odebrany rozmaicie – część organizacji uważa, że rada ułatwiłaby współpracę z samorządem, część – jak wynika z listu otwartego, który do mnie dotarł – odebrała to jako próbę odgórnego narzucenia organizacjom jakiegoś schematu. Niezależnie od tego, czy organizacje zdecydują o powołaniu takiej rady, czy też uznają, że jest ona zbędna, uważam, iż spotkanie urzędników z przedstawicielami organizacji samorządowych zawsze jest ważne, ponieważ jest okazją do wymiany uwag, doświadczeń i daje możliwość wzajemnego uczenia się. Kluczem do rozwiązania wszelkich problemów powinno być traktowanie się po partnersku.

Budżet obywatelski

Już za kilka tygodni na ulicach miasta pojawią się plakaty przypominające o tym, że jeżeli płacimy podatek w Krakowie, nasze pieniądze do nas wracają w postaci nowych tramwajów, autobusów, wyremontowanych ulic itd. W tym roku kampania zostanie połączona z promocją budżetu obywatelskiego. Każdy będzie mógł także przygotować swoją propozycję, a potem zagłosować na najlepszy – jego zdaniem – projekt. Kampania informacyjna i spotkanie z mieszkańcami będą się odbywać w kwietniu i maju. W maju rozpocznie się nabór projektów przygotowanych przez mieszkańców, a do końca wakacji zostaną one zweryfikowane – urzędnicy sprawdzą, czy np. wybrany teren pod

inwestycję należy do Gminy, czy realizacja pomysłu nie koliduje z innymi ważnymi planami i oczywiście ile wykonanie będzie kosztować. We wrześniu lista zatwierdzonych projektów zostanie ogłoszona, a na przełomie września i października w wyniku głosowania wybrane zostaną najlepsze. Gorąco Państwu zachęcam do aktywności – uczestniczenia w spotkaniach, które będą się odbywać w dzielnicach, do przygotowywania projektów zarówno tych dotyczących najbliższej Państwu okolicy, jak i całego Krakowa. Wierzę, że pomysłów nie zabraknie. Na jakie pomysły liczyć? Przede wszystkim na takie, na które nie wpadli do tej pory urzędnicy!

Jacek Majchrowski – Prezydent Miasta Krakowa

Podczas spotkania w magistracie zainicjowano dyskusję o powołaniu w Krakowie Rady Organizacji Pozarządowych, która byłaby jednocześnie ciałem doradczym i recenzentem działań gminy w dziedzinach, w których nasza praca wzajemnie się uzupełnia.

Modernizacja DPS-ów na półmetku

Roboty ogólnobudowlane, demontaż starej i montaż nowej stolarki okiennej, roboty elektryczne, zainstalowanie linii telefonicznych i przywoławczych, wymiana starych instalacji c.o. oraz wodno-kanalizacyjnych – to tylko część prac, które dotąd wykonano na rzecz stworzenia 91 nowych miejsc pobytu stałego w krakowskich domach pomocy społecznej.

fot. archiwum UMK

W Domu Pomocy Społecznej przy ul. Łanowej 41 zaplanowano pełen wachlarz prac modernizacyjnych i adaptacyjnych

Anna Długosz

W starzejących się społeczeństwach coraz częściej pojawia się konieczność całodobowej opieki nad osobami wymagającymi pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Gdy nie ma możliwości zapewnienia niezbędnej opieki w domu rodzinnym, osobom tym przysługuje prawo do zamieszkania w domu pomocy społecznej. Niestety w Krakowie, podobnie jak w innych dużych miastach, mamy do czynienia z deficytem miejsc w placówkach tego typu. Z tego względu w 2013 r., dzięki wsparciu finansowemu Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, rozpoczęto modernizację i adaptację budyn-

ków dwóch DPS-ów, by stworzyć nowe miejsca dla osób wymagających stałej opieki.

Modernizacja i adaptacja

Umowy o dofinansowanie na projekty unijne pn. „Modernizacja DPS w Krakowie ul. Krakowska 55” oraz „Modernizacja DPS ul. Łanowa 41 – budynek b” zawarte zostały w kwietniu 2013 r., a środki pieniężne przekazywane są w ramach Projektu „Pomocna dłoń pod bezpiecznym dachem” wdrażanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Dom Pomocy Społecznej przy ul. Krakowskiej 55 dzięki projektowi realizuje roboty budowlane, których celem jest przystosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zakres prac obejmuje m.in. przebudowę parteru, pierwszego piętra i klatki schodowej wraz z wymaganymi instalacjami. Natomiast w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Łanowej 41 zaplanowano modernizację trzech pięter budynku wraz z wykonaniem niezbędnych instalacji, w tym systemu alarmu pożarowego i dźwiękowego systemu ostrzegawczego, oraz ocieplenie budynku. W obu wypadkach inwestycje obejmują pełen wachlarz prac modernizacyjnych i adaptacyjnych, polegających na przebudowie wnętrza budynków, zmianie funkcji pomieszczeń i dostosowaniu do wymogów określonych przepisami.

Profesjonalizacja kadry

W projekcie przewidziano również środki na szkolenia. Praca z osobami niepełnosprawnymi czy przewlekle chorymi wymaga szczególnych predyspozycji osobowościowych oraz specjalistycznej wiedzy i kompetencji w udzielaniu wsparcia, rozwiązywaniu problemów, prowadzeniu terapii i reagowaniu w sytuacjach trudnych. Mając na uwadze ten fakt, pracownicy obu DPS-ów biorą udział w szkoleniach doskonalących umiejętności eliminowania sytuacji kryzysowych i przeciwdziałania im.

Cykl szkoleń z zakresu: psychologii, psychopatologii, profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych, radzenia sobie z pacjentem w kryzysie itp. oraz standardów projektowania i prowadzenia wspólnie z pacjentem tzw. Planów Indywidualnego Wsparcia przygotowano dla wszystkich pracowników pionu opiekuńczo-terapeutycznego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Krakowskiej 55 – łącznie dla 106 osób. W Domu Pomocy Społecznej przy ul. Łanowej 41 dotychczas przeprowadzono szkolenia dla grupy liczącej 175 osób. Obejmowały one tematy stresu i wypalenia zawodowego, śmierci i towarzyszenia w drodze umierania oraz pracy z osobami niepełnosprawnymi. Szkolenia służyć mają rozwojowi pracowników, w szczególności poprawie komunikacji z mieszkańcami oraz doskonaleniu umiejętności udzielania im wsparcia.

Z końcem 2014 r. – w efekcie realizacji projektów – przynajmniej częściowo rozwiązany zostanie problem niedostatecznej liczby miejsc w DPS-ach na terenie Krakowa. W Domu Pomocy Społecznej na ul. Krakowskiej 55 utworzonych zostanie 35 miejsc pobytu stałego, natomiast w Domu Pomocy Społecznej na ul. Łanowej 41 – 56 miejsc.

Wyjdź z domu, poznaj sąsiada, działaj!

Mieszkają Państwo, uczą się, pracują lub działają w organizacji pozarządowej na Azorach, Ugorku czy Olszy II i chcieliby coś zmienić na swoim osiedlu? W kwietniu rusza rekrutacja do projektu „Aktywna Społeczność w Krakowie” (ang. Active Citizens), który pomoże w realizacji tych planów.

Kinga Sadowska Izabela Drapik

Aktywna Społeczność w Krakowie służy integracji sąsiedzkiej, która w efekcie umożliwi podejmowanie wspólnych, szeroko rozumianych działań na rzecz rozwoju społeczności trzech krakowskich osiedli: Azorów, Ugorka i Olszy II. Spośród osób aktywnie działających na tych osiedlach powstał zespół animatorów i animatorek, którzy pilotują działania w ramach projektu. Już w kwietniu poprowadzą oni spotkania rekrutacyjne dla mieszkańców, podczas których wyjaśnią, na czym polega praca metodą Active Citizens, przełożą informacje dotyczące projektu, a przede wszystkim zachęcą uczestników do wzajemnego poznania się.

Mieszkańcy zainteresowani udziałem w projekcie mogą przyjść na jedno z trzech zaplanowanych spotkań rekrutacyjnych. Pierwsze spotkanie (3 kwietnia, czwartek, godz. 17.00) odbędzie się w Szkole Podstawowej nr 113 przy ul. Stachiewicza 33, dwa kolejne (wtorki – 8 i 11 kwietnia, godz. 17.00) w Szkole Podstawowej nr 64 przy ul. Sadowej 1.

Warto dodać, że poza wspomnianymi spotkaniami animatorki i animatorzy będą zachęcać mieszkańców Azorów, Olszy II i Ugorka do udziału w projekcie, odwiedzając szkoły, kluby seniora, punkty aktywności lokalnej, kluby kultury itp.

Kolejnym etapem – w maju i w czerwcu – będzie udział zgłoszonych osób w sześciu popołudniowych warsztatach odbywających się co tydzień. Uczestnicy dowiedzą się, jak rozpoznać potrzeby swojego osiedla, jak zaplanować działania społeczne, jak współpracować w grupie i jak się komunikować, aby uzyskać poparcie dla swoich pomysłów. Organizatorzy mają nadzieję, że właśnie na tym etapie mieszkańcy nawiążą nowe, sąsiedzkie znajomości, które zaowocują wspólnymi, osiedlowymi inicjatywami. Warsztaty odbywać się będą w Zespole Szkół Inżynierii Środowiska i Melioracji (ul. Ułanów 9) oraz w budynku Szkoły Podstawowej nr 113 (ul. Stachiewicza 33).

Pomysły, które powstaną w trakcie warsztatów, będzie można zgłosić do konkursu grantowego zaplanowanego na czerwiec. Sześć najlepszych koncepcji otrzyma dofinansowanie w wysokości do 5 tys. zł, a także wsparcie organizatorów (tzw. mentoring) na etapie realizacji.

Najbardziej aktywni uczestnicy warsztatów zostaną zaproszeni na wyjazd do Gdańska, podczas którego będą mogli podpatrzeć dobre praktyki na Pomorzu, gdzie projekt jest z powodzeniem realizowany od kilku lat.

Active Citizens to międzynarodowy program zainicjowany przez British Council w Wielkiej Brytanii – kraju, który ma duże tradycje w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego i chce się tymi dobrymi praktykami podzielić. Program prowadzony jest jednocześnie w ponad 30 krajach w Europie i na świecie, w Polsce realizowano go na Pomorzu i Podkarpaciu.

Metodologia Active Citizens zakłada inicjowanie i wspieranie aktywności mieszkańców,

Spotkania rekrutacyjne:

- 3 kwietnia (czwartek), godz. 17.00 – Szkoła Podstawowa nr 113, ul. Stachiewicza 33
- 8 kwietnia (wtorek), godz. 17.00, Szkoła Podstawowa nr 64, ul. Sadowej 1
- 11 kwietnia (wtorek), godz. 17.00, Szkoła Podstawowa nr 64, ul. Sadowej 1

budowanie postaw obywatelskich oraz motywowanie do podejmowania wspólnych działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnych. Program zachęca uczestników również do podejmowania roli lokalnego lidera, który inicjuje zmiany, inspirowanie i zachęca innych do angażowania się w ważne sprawy swoich grup i otoczenia.

Udział w projekcie „Aktywna Społeczność w Krakowie” może wziąć każdy, kto ukończył 18 lat i jest związany z jednym z osiedli: Azory, Ugorek, Olsza II. i Warunkiem udziału jest zgłoszenie udziału osobiście, mailowo, pocztą tradycyjną lub telefonicznie: Wydział Rozwoju Miasta Urząd Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3–4, 301-004 Kraków, e-mail: wr.umk@um.krakow.pl, tel. 12 616-15-48.

Projekt „Aktywna Społeczność w Krakowie” jest realizowany w ramach współpracy Urzędu Miasta Krakowa, British Council oraz zespołu animatorów i animatorek społecznych. Więcej informacji na stronie: www.rewitalizacja.krakow.pl/ActiveCitizens.

KRK

**MIESZKASZ, UCZYSZ SIĘ, PRACUJESZ,
UDZIELASZ SIĘ W ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ NA
AZORACH • UGORKU • OLSZY II
NIE SIEDZ W DOMU DZIAŁAJ! DOŁĄCZ DO PROJEKTU
AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ
W KRAKOWIE
ACTIVE CITIZENS**

CZEKAJĄ NA CIEBIE:
• bezpłatne warsztaty
• konkurs mini projektów społecznych

Polak, Węgier – dwa bratanki

O reaktywacji konsulatu Węgier w Krakowie, związkach łączących południową Polskę i Węgry oraz zainteresowaniach naukowych z **Adrienne Körmendy**, Konsul Generalną Węgier w Krakowie, rozmawia Beata Sabatowicz.

fot. Wiesław Mojka / UMK

Adrienne Körmendy – Konsul Generalna Węgier, odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP (2009) oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Węgier (2012)

Budapeszt i Warszawa to miasta, które odegrały istotną rolę w Pani życiu. Czy teraz Kraków stanie się Pani drugim domem?

Adrienne Körmendy: Oczywiście. Do tej pory miałam dwa domy. W Budapeszcie mieszkam na stałe, a ponieważ mam męża Polaka, od 40 prawie lat drugim domem jest dla mnie Warszawa. Ale jeśli mogę tak powiedzieć, to prawdziwym drugim domem jest dla mnie Polska. Do Krakowa po raz pierwszy przyjechałam w 1973 r. na staż naukowy. Kilka miesięcy spędziłam w różnych archiwach. Moje zainteresowania naukowe były bowiem – i nadal są – ściśle związane z regionami małopolskim i śląskim. Zatem Kraków był i jest dla mnie bardzo ważny i ogromnie się cieszę, że teraz będę tutaj codziennie, że będę mogła nawiązać bliskie kontakty z mieszkańcami tego miasta, które na pewno stanie się moim kolejnym domem.

Czy zainteresowanie Polską wyniknęło z powodów osobistych, czy decyzje osobiste były rezultatem zainteresowań zawodowych?

AK: Początkiem tego zainteresowania była moja praca magisterska. Historyczne tereny Węgier zamieszkiwały liczne grupy etniczne, m.in. Niemcy. Chciałam się więc dowiedzieć, jak znaleźli się oni na terenie Węgier – a to z kolei sprawiło, że zaczęłam zajmować się historią osadnictwa na

terenie Europy Środkowo-Wschodniej. I ten temat sprowadził mnie do Polski. Dostałam stypendium UNESCO na Uniwersytecie Warszawskim, w Instytucie Historii. Wtedy też napisałam pracę doktorską, którą obroniłam jeszcze w Budapeszcie, a potem kontynuowałam badania i pracę habilitacyjną napisałam i obroniłam już w Instytucie Historii UW. I to zainteresowanie, i ta praca przyniosły mi – jak to żartobliwie określałam w życiu prywatnym – produkt uboczny, czyli męża, którego poznałam na wycieczce naukowej po Polsce prawie 40 lat temu.

Na zmianę decyzji węgierskiego MSZ musieliśmy trochę poczekać, ale wierzyliśmy, że w końcu nastąpi. Jakie najważniejsze wyzwania stawia sobie Pani jako szef placówki powracającej do Krakowa po pięciu latach?

AK: My też się cieszymy, że możemy wrócić do Krakowa. Polska jest – zarówno w kontaktach dwustronnych, jak i w polityce regionalnej – bardzo ważnym, strategicznym partnerem Węgier. Przyszłość i pomyślność Węgier są ściśle związane z przyszłością i pomyślnością całego regionu Europy Środkowo-Wschodniej. Rząd węgierski z wielką konsekwencją rozbudował infrastrukturę swojej polityki środkowoeuropejskiej. Ukoronowaniem tej polityki oraz wielkich wysiłków ambasadora Węgier w Polsce dr. Iva-

na Gyurcsíka jest otwarcie konsulatu generalnego w Krakowie. Pragnę też podkreślić, że południowa Polska była i jest z punktu widzenia kontaktów społecznych i gospodarczych najważniejszym obszarem dla Węgier. Oczywiście nasza obecność w Krakowie ma ogromne znaczenie dla całości kontaktów polsko-węgierskich. Według prawa międzynarodowego konsulat generalny ma za zadanie nie tylko bronić i reprezentować obywateli danego państwa, ale również dbać o rozwój kontaktów gospodarczych, społecznych, naukowych, kulturalnych, turystycznych, obywatelskich itd. Zatem zadaniem moim i wszystkich pracowników naszego konsulatu jest właśnie odbudowanie tych intensywnych relacji między poszczególnymi grupami społecznymi i zawodowymi na terenie Węgier i Polski Południowej.

„Polak, Węgier – dwa bratanki i do szabli, i do szklanki”. Co według Pani rzeczywiście nas łączy, a co może jednak dzieli?

AK: Jestem historykiem i nie przestałam zajmować się historią, nawet podczas pracy w dyplomacji. Można naukowo udowodnić, że najważniejsze strategiczne interesy obu państw były zawsze zbliżone, a nawet identyczne. Nie znaczy to, że w różnych okresach i w różnych dziedzinach codziennego życia nie zdarzały się konflikty i nieporozumienia, bo jesteśmy przecież tylko ludźmi. Ale nasi politycy – dawniej królowie, świadomie albo nieświadomie, kierowali się poczuciem wspólnoty interesów. I to jest podstawa naszych dobrych kontaktów, co powinniśmy sobie uświadamiać także dzisiaj.

Czy dla Pani także „nie ma wina nad węgryzna”? A co w kuchni polskiej lubi Pani najbardziej?

AK: Uważam, że każda kuchnia jest doskonała, jeśli jest w niej zachowana harmonia smaków. Muszę przyznać, że nie przypuszczałam, że z tak wielkim apetytem będę zajadać śledzia, popijając go wódką. To właśnie jest ta harmonia smaków – do śledzia trzeba pić mrożoną wódkę. I wtedy nawet nie czuje się alkoholu, a smakuje naprawdę wyśmienicie.

Gulasz węgierski, śliwka węgierka, placki po węgiersku, wspomniany węgryzn... Czy podobne wyrażenia nawiązujące do Polski funkcjonują także w języku węgierskim?

AK: W dzisiejszym języku takie wyrażenia już nie funkcjonują, ale w przeszłości było ich dużo. Np. polska kamizelka, polski materiał – czyli bardzo dobrej jakości, z którego sztyto koszule. Mazura nazywano na Węgrzech polskim tańcem. W okresie międzywojennym mężczyźni, którzy szli na polowanie, nosili tzw. spodnie polskie – czyli spodnie do kolan i pod kolanem zapinane na guzik.

ZIO 2022 – weź udział w konsultacjach!

Kraków kontynuuje starania o organizację Zimowych Igrzysk Olimpijskich i Paraolimpijskich w 2022 r. 14 marca w serwisie Dialogu Społecznego UMK (www.dialoguj.pl) została uruchomiona zakładka dotycząca konsultacji społecznych w sprawie koncepcji organizacji ZIO 2022 w Krakowie.

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus

Konsultacje z mieszkańcami miasta dotyczące organizacji Zimowych Igrzysk Olimpijskich i Paraolimpijskich w 2022 r. w Krakowie, prowadzone przez Urząd Miasta Krakowa przy współpracy Komitetu Konkursowego Kraków 2022 są zgodne z uchwałami Rady Miasta Krakowa podjętymi 29 stycznia br. W ramach konsultacji udostępniony został wniosek Miasta o prawo do organizacji igrzysk, a w kwietniu i maju br. odbędą się spotkania przedstawicieli Miasta i Komitetu Konkursowego Kraków 2022 z mieszkańcami oraz debaty z udziałem organizacji pozarządowych, ekologicznych i turystycznych.

Wniosek aplikacyjny (tzw. „Bid book”) to dokument, w którym szczegółowo opisano jedenaście zakresów tematycznych dotyczących organizacji Zimowych Igrzysk Olimpijskich w 2022 r. w Krakowie. Znalazły się w nim m.in. opis wizji i koncepcji igrzysk, a także informacje o obiektach sportowych, transporcie oraz o wsparciu rządowym i wsparciu ze środków publicznych. 13 marca dokument złożono w Międzynarodowym Komitecie Olimpijskim, a zapoznać się z nim można na miejskich stronach internetowych: www.dialoguj.pl, www.dialogospoleczny.krakow.pl oraz www.krakow.pl.

W serwisie Dialogu Społecznego UMK (www.dialoguj.pl) w specjalnej zakładce poświęconej ZIO 2022 zamieszczone zostały informacje o konsultacjach, terminach ich rozpoczęcia i zakończenia, sposobach składania opinii i uwag dotyczących koncepcji organizacji ZIO 2022, a także miejscach wyłożenia koncepcji oraz terminach i miejscach spotkań konsultacyjnych.

W trakcie konsultacji społecznych przedstawiciele Komitetu Konkursowego Kraków 2022, Zastępca Prezydenta Krakowa ds. Kultury i Promocji Miasta Magdalena Sroka oraz przedstawiciele UMK deklarują możliwość udziału w spotkaniach, debatach organizowanych przez stronę społeczną w okresie: od 28 marca do 30 maja br., w poniedziałki i piątki, w godz. 16.00–20.00 (z wyjątkiem dni, w których już wcześniej zaplanowano inne wydarzenia lub spotkania).

13 marca
wniosek
aplikacyjny złożono
w Międzynarodowym
Komitecie
Olimpijskim.

Cykl spotkań z mieszkańcami

- 15 kwietnia (wtorek) – spotkanie dla mieszkańców dawnej dzielnicy Śródmieście (w formie debaty otwartej z prezentacją koncepcji). Miejsce: Urząd Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3–4 (Sala Obrad Rady Miasta Krakowa), godz. 18.00.
- 24 kwietnia (czwartek) – spotkanie dla mieszkańców dawnej dzielnicy Podgórze (w formie debaty otwartej z prezentacją koncepcji). Miejsce: Hala Korony, ul. Kalwaryjska 9, godz. 18.00.
- 28 kwietnia (poniedziałek) – spotkanie dla mieszkańców dawnej dzielnicy Krowodrza (w formie debaty otwartej z prezentacją koncepcji). Miejsce: Hala Wisły, ul. Reymonta 22, godz. 18.00.
- 12 maja (poniedziałek) – spotkanie dla mieszkańców dawnej dzielnicy Nowa Huta (w formie debaty otwartej z prezentacją koncepcji). Miejsce: Nowohuckie Centrum Kultury NCK, al. Jana Pawła II 232, sala teatralna, godz. 18.00.
- 19 maja (poniedziałek) – spotkanie z organizacjami pozarządowymi, ekologicznymi, turystycznymi (w formie debaty otwartej z prezentacją koncepcji). Miejsce: Urząd Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3–4 (Sala Obrad Rady Miasta Krakowa), godz. 18.00.

Z Krakowa na lotnisko

Była jednorodowa kolejka, będzie nowoczesne połączenie kolejowe. PKP Polskie Linie Kolejowe SA rozpoczęły modernizację połączenia ze stacji Kraków Główny do Krakow Airport. Nowym torem pasażerowie pojadą już w przyszłym roku. Realizowana przez PKP inwestycja zakłada m.in. budowę oraz przebudowę blisko 12 km linii kolejowej na odcinku Kraków Główny – Mydlniki – Balice (w tym budowę drugiego toru na odcinku Kraków Mydlniki – Kraków Balice oraz nowej linii kolejowej na odcinku 500 m), modernizację urządzeń sterowania ruchem kolejowym i elektryfikację linii oraz budowę nowych i modernizację istniejących przystanków. – Prace w terenie rozpoczęliśmy 1 lutego w ramach pierwszego etapu, obejmującego m.in. budowę końcowego odcinka linii kolejowej od ul. Zaklikki z Mydlnik do portu lotniczego oraz budowę wiaduktu kolejowego nad ul. Balicką – mówi Rafał Zahuta, dyrektor projektu ds. modernizacji krakowskiego węzła kolejowego PKP Polskie Linie Kolejowe SA.

Na trasie Kraków Główny – Kraków Balice powstaną trzy nowe przystanki kolejowe: Kraków Uniwersytet Rolniczy, Kraków Zaklikki, Kraków Krzyżówka, a istniejące przystanki Kraków Łobzów i Kraków Balice zostaną zmodernizowane. – Nowe obiekty zostaną wyposażone w wiaty, ławki i oświetlenie oraz będą przystosowane do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach poruszania się – podkreśla Rafał Zahuta. Realizacja projektu umożliwi szybki, bezpieczny i komfortowy przejazd z centrum Krakowa na lotnisko w Balicach. Na odcinku tym będą mogły kursować pociągi elektryczne, które zastąpią dotychczasowe szynobusy spalinowe. Po zakończeniu modernizacji maksymalna prędkość, z jaką będą mogły kursować pociągi, wyniesie 80 km/h. Inwestycja, której wartość przekracza 240 mln zł brutto, wpisuje się w plany rozwoju miasta i uruchomienia pierwszej linii Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej w Małopolsce na odcinku MPL Balice – Kraków – Wieliczka Kopalnia. Zakończenie prac przewidziano na III kwartał 2015 r. Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. (JM)

SZANsa dla zarządców, SZANsa dla mieszkańców

Przesyłanie rozliczeń czynszu, wykonywanie okresowych przeglądów budynku, regularne koszenie trawnika czy dbanie o czystość klatki schodowej – to ważne, ale tylko przykładowe obowiązki zarządcy nieruchomości. Dobry zarządca powinien mieć szereg kompetencji gwarantujących bezpieczeństwo powierzonych mu nieruchomości, a także inicjować działania poprawiające komfort życia mieszkańców.

foto: archiwum SZAN

Na spotkaniu 13 marca rozmawiano m.in. o likwidacji pieców węglowych, usuwaniu azbestu i wycince drzew (od lewej: Jarosław Gałuszka, SZAN, radny Jerzy Sonik, Ewa Olszowska-Dej z UMK)

Kinga Sadowska

Z myślą o podnoszeniu jakości usług w tej branży Stowarzyszenie Zarządców i Administratorów Nieruchomości w Krakowie (SZAN) uruchomiło program „Kompetentny Zarządca”. Druga edycja projektu rozpoczęła się 6 marca.

W wyniku ustawowych zmian od 1 stycznia zawód zarządcy może wykonywać każdy. Do tej pory osoby chcące pracować w tej branży musiały mieć państwową licencję, a jej uzyskanie wiązało się z koniecznością zdobycia odpowiednich kwalifikacji gwarantujących merytoryczne i praktyczne przygotowanie. – Brak jakichkolwiek wymagań ustawowych, z jakim mamy do czynienia po deregulacji tego zawodu, to realne zagrożenie przede wszystkim dla właścicieli nieruchomości, którym trudniej będzie rozeznaczyć rynek i rozpoznać rzetelnego zarządcę – mówi Jarosław Gołuszka, prezes SZAN. – Jest to niepokojące, bo zarządca może

zrobić dla wspólnoty wiele dobrego ale też, wskutek niewiedzy lub zaniedbań, dużo złego. Odpowiedzialność spoczywająca na zarządcy, a także zakres spraw, którymi powinien się zajmować, wymaga naprawdę solidnego przygotowania. Przygotowania, którego obecnie nie określają żadne przepisy – dodaje.

Kompetentny zarządca

W odpowiedzi na potrzebę zachowania odpowiednich standardów w tej branży w ubiegłym roku SZAN uruchomił program „Kompetentny Zarządca”. W ramach projektu odbywają się szkolenia dla zarządców, a najwyższej klasy specjaliści są wyróżniani Cer-

tyfikatem Kompetencji Zawodowych w Zarządzaniu i Administrowaniu Nieruchomościami.

System certyfikacji polega na kontroli działań zarządcy pod kątem przestrzegania prawa, standardów zawodowych, poszerzania wiedzy oraz realizacji wewnętrznych założeń Stowarzyszenia. Certyfikat jest gwarancją dla właścicieli nieruchomości, że zarządca należy do SZAN, stale podnosi kwalifikacje, ma ubezpieczenie, zapewnia bezpieczeństwo nieruchomości i danych osobowych, dba o profesjonalną obsługę księgową, a także umiejętnie wdraża remonty i modernizacje. Słowem: jest godny zaufania.

Współpraca z urzędami

Nieodłącznym elementem pracy zarządców jest stała współpraca z instytucjami i urzędami, w których załatwiają formalności związane z funkcjonowaniem wspólnoty. By zacieśnić tę współpracę i ułatwić zarządcom sprawne odnajdywanie się w przepisach i procedurach, tegoroczna edycja programu „Kompetentny Zarządca” odbywa się pod hasłem „Transfer wiedzy Urząd – Zarządca”. – Chcemy skoncentrować się na wymianie informacji pomiędzy urzędami a zarządcami po to, by obie strony mogły jeszcze lepiej wykonywać swoje obowiązki, dzielić się wiedzą i doświadczeniem – mówi Jarosław Gołuszka. – Wierzę, że taka forma doskonalenia współpracy będzie owocna zarówno dla urzędników, jak i zarządców – podkreśla. Spotkania, które odbyły się do tej pory w ramach „Transferu wiedzy”, dotyczyły m.in. roli zarządcy w procesie wdrażania ekologicznych rozwiązań w budynkach np. poprzez zachęcanie wspólnot do likwidacji pieców węglowych, usuwanie azbestu czy docieplanie budynków przy jednoczesnym poszanowaniu siedlisk ptaków.

Lista zarządców posiadających Certyfikat, a także szersze informacje dotyczące programu „Kompetentny Zarządca” dostępne są pod

adresem: kompetentnyzarzadca.com. Program realizowany jest pod patronatem Prezydenta Krakowa Jacka Majchrowskiego oraz Marszałka Województwa Małopolskiego Marka Sowy, przy współpracy m.in. Urzędu Miasta Krakowa, miejskich jednostek oraz Komisji Mieszkalnictwa Rady Miasta Krakowa.

W siedzibie Stowarzyszenia porady oraz informacje mogą uzyskać także mieszkańcy: ul. Morawskiego 5 pok. 129, tel. 12 422-31-28, 797 382 532, e-mail:

biuro@szan.org.pl.

Nieodłącznym elementem pracy zarządców jest stała współpraca z instytucjami i urzędami, w których załatwiają formalności związane z funkcjonowaniem wspólnoty.

Aktywni mieszkańcy = Aktywny Samorząd

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej można już składać wnioski do programu „Aktywny Samorząd”, w ramach którego przyznawana jest pomoc dla osób niepełnosprawnych.

☛ Szymon Gatlik

Program finansowany jest ze środków PFRON, a krakowski MOPS realizuje go po raz trzeci. Wsparcie ze środków przeznaczone jest dla osób o różnym rodzaju niepełnosprawności. Na przykład osoby niepełnosprawne ruchowo mogą liczyć na pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B, a także dofinansowanie do przystosowania do swoich potrzeb posiadanego samochodu. Na wsparcie finansowe mogą liczyć także osoby planujące zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym albo nowoczesnej protezy ręki lub nogi.

Priorytetem programu jest likwidacja barier, dzięki czemu niepełnosprawni będą mogli stać się aktywnymi członkami społeczeństwa informacyjnego. Chodzi tu głównie o umożliwienie im korzystania z komputerów i innych urządzeń. Pomoc (adresowana do niewidomych, głuchoniewidomych oraz osób z zaburzeniami ruchu) może polegać na zakupie sprzętu elektronicznego czy komputerowego, specjalnego oprogramowania, a także na finansowaniu szkoleń ułatwiających korzystanie z zakupionych urządzeń.

Jak trudnym zadaniem jest podjęcie pracy przez niepełnosprawnych rodziców małych dzieci, nie trzeba chyba nikogo przekonywać. W programie „Aktywny Samorząd” mogą oni ubiegać się o pokrycie kosztów pobytu dziecka w żłobku albo przedszkolu, a nawet – kosztów niani.

To nie wszystkie możliwości w ramach „Aktywnego Samorządu”. O szczegóły najlepiej zapytać u źródeł, czyli w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (Dział Rehabilitacji, ul. Józefińska 14, 30-529 Kraków, tel. 12 616-54-08, e-mail: dr@mops.krakow.pl) lub znaleźć je na stronie internetowej placówki: www.mops.krakow.pl.

Dzięki dofinansowaniu osoby niepełnosprawne ruchowo mogą liczyć na pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B

Zapraszamy w kwietniu!

Zapraszamy seniorów do udziału w kwietniowych wydarzeniach organizowanych przez krakowskie instytucje kultury. Poniżej wybrane propozycje:

- **1 i 8 kwietnia, godz. 14.30**
„Filmowy Klub Seniora”, bilety 8 zł
1.04., godz. 14.30 – „Pozycja dziecka” (dramat), Rumunia
8.04., godz. 14.30 – „Ojciec Szpiler” (komedia), Chorwacja
(Kino Studyjne „Sfinks”, os. Górali 5, Kraków, tel. 12 644-27-65)
- **2 kwietnia, godz. 19.00**
„Bo to się zwykle tak zaczyna... czyli od piosenki do musicalu” – koncert z udziałem gwiazd polskich teatrów muzycznych; bilety: 60 zł
(Nowohuckie Centrum Kultury, al. Jana Pawła II 232, tel. 12 644-24-81)
- **3 kwietnia, godz. 19.00**
Odlewnia Form Satyrycznych – KABARET LIMO; bilety: 50 zł
(Nowohuckie Centrum Kultury, al. Jana Pawła II 232, tel. 12 644-24-81)
- **10 kwietnia (czwartek), godz. 18.00**,
„SUBIEKTYWNY HUMOR KRZYCHA” – wernisaż wystawy fotograficznej Krzysztofa Karolczyka, Foto-Galeria NCK; wstęp wolny
Krzysztof Karolczyk – fotoreporter i redaktor fotograficzny. Zaczynał w „Głosie Nowej Huty” w 1986 r., potem był tygodnik piłkarski „Gol”, a od 1992 r. „Gazeta Wyborcza”. Zdobywca nagród w konkursie Polskiej Fotografii Prasowej i Grand Press Photo, a także tytułu Fotoreportera Roku Małopolski 2008. Lubi fotografować sport i ludzi, zwłaszcza polityków.
(Nowohuckie Centrum Kultury, al. Jana Pawła II 232, tel. 12 644-24-81)
- **do 17 kwietnia**
„Symptomy małe i mniejsze”. Wystawa Sławomira Lewczuka; wstęp wolny
Sławomir Lewczuk. Zajmuje się malarstwem, grafiką, rysunkiem i scenografią. Laureat 25 nagród i wyróżnień. Współpracuje z wieloma wydawnictwami i redakcjami oraz teatrami krajowymi i zagranicznymi.
(Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida, os. Górali 5, tel. 12 644-27-65, w. 18)

Michael Bublé zagra w hali Kraków Arena

Krakowskie Biuro Festiwalowe, operator wydarzeń kulturalnych w hali Kraków Arena, oraz Nu Coast, Dolphin Touring i Agencja Go Ahead zapraszają na krakowski występ Michaela Bublé! 4 listopada w nowo otwartej, nowoczesnej hali artysta zagra jedyny w Polsce koncert w ramach trasy promującej album „To Be Loved”.

fot. archiwum KBF

Michael Bublé słynie również z niezwykle widowiskowych występów na żywo

Karolina Grysiak

Kraków może się poszczycić piękną architekturą, zabytkami i innymi atrakcjami dla turystów, ale brakowało miejsca spełniającego najwyższe światowe standardy, gdzie największe gwiazdy mogłyby prezentować swoje umiejętności – mówi Jacek Majchrowski, Prezydent Miasta Krakowa. – Kraków Arena spełnia wszystkie wymogi koncertowe i teraz możemy śmiało zapraszać do Krakowa najlepszych muzyków i wokalistów – dodaje.

– Michael Bublé to międzynarodowa gwiazda, jego płyty są jednymi z najlepiej sprzedają-

cych się albumów na świecie – mówi Izabela Helbin, dyrektor Krakowskiego Biura Festiwalowego. – To artysta z najwyższej, światowej półki, a jego koncerty charakteryzują się wspaniałą oprawą, więc jego listopadowy występ będzie doskonałą okazją, by pokazać ogromne możliwości Kraków Areny. Dwa miliony osób zobaczyły go na żywo w czasie poprzedniej trasy koncertowej, wyprzedano bilety na

Michael Bublé to międzynarodowa gwiazda, jego płyty są jednymi z najlepiej sprzedających się albumów na świecie.

wszystkie koncerty – to mówi samo za siebie – podkreśla.

Wokalista zyskał status międzynarodowej gwiazdy za sprawą wydanego w 2003 r. krążka „Michael Bublé”, na którym zaśpiewał kilkanaście standardów swinga i jazzu w nowych interpretacjach. Wkrótce po tym Bublé wydał świąteczną EP-kę „Let It Snow” oraz DVD dokumentujące jego fantastycznie przyjętą światową trasę koncertową. Od tego czasu piosenkarz cieszy się nie słabnącą popularnością. Michael Bublé jest wielokrotnym laureatem nagród Juno oraz Grammy, a każdy jego album zyskuje status platyny nie tylko w Stanach Zjednoczonych, ale i na całym świecie. Album z 2005 r. „It’s Time” oraz wydany dwa lata później „Call Me Irresponsible” osiągnęły szczyty notowań „Billboardu”, Canadian Chart, UK Chart i australijskiej ARIA. Piosenka „Me And Mrs. Jones” zajęła 1. miejsce podsumowania Listy Przebojów Programu Trzeciego w 2007 r.

Najbardziej spektakularnym sukcesem Michaela jest jego album z 2009 r. „Crazy Love”, który nie tylko zadebiutował na szczycie „Billboardu”, ale też utrzymał się tam przez kolejne dwa tygodnie. Dwa lata później ukazał się świąteczny longplay „Christmas”, który obok krążka Adele był najchętniej kupowanym albumem na świecie. Ostatnia płyta Michaela Bublé „To Be Loved” została wydana w kwietniu ubiegłego roku i powtórzyła sukces poprzednich płyt, stając się tym samym czwartym numerem jeden w dorobku artysty.

Michael Bublé słynie również z niezwykle widowiskowych występów na żywo. W ramach trasy promującej jego poprzedni album „Crazy Love” Bublé zagrał ponad osiemdziesiąt koncertów w samych tylko Stanach Zjednoczonych, a na całym świecie zobaczyło go ponad dwa miliony osób, wykupując wszystkie dostępne w sprzedaży bilety. Latem ubiegłego roku zagrał serię dziesięciu koncertów w londyńskiej O2 Arena, co czyni go, obok Prince’a i Rogera Watersa, najdłużej koncertującym solowym artystą we wspomnianej sali. Podczas listopadowego koncertu w Krakowie polscy fani będą

mieli okazję usłyszeć zarówno kompozycje z najnowszego albumu artysty, jak i jego największe hity: „Kissing a Fool”, „Feeling Good”, „Hold On” czy „Crazy Love”.

Sprzedaż biletów na koncert Michaela Bublé trwa od 21 marca, można je kupić za pośrednictwem portalu www.eventim.pl. Kosztują od 179,25 zł do 805 zł.

Patroni medialni wydarzenia to RMF oraz RMF Classic.

Artyści na scenę!

Młodzieżowy Dom Kultury im. Andrzeja Bursy w Krakowie zaprasza na XXXIV Małopolski Festiwal Artystyczny Młodzieży. Od 7 do 12 kwietnia młodzi artyści będą mogli zaprezentować swoje talenty i dokonania przed szerszą publicznością.

Dominika Nowak

Małopolski Festiwal Artystyczny Młodzieży organizowany jest od 1980 r. Impreza adresowana jest do uczniów wszystkich typów szkół ponadgimnazjalnych Małopolski. Przeglądy konkursowe obejmują wszelkie dokonania młodzieży w dziedzinach: teatru, tańca, muzyki, plastyki, fotografii, filmu, literatury i dziennikarstwa. Organizatorzy nie stawiają żadnych ograniczeń tematycznych i formalnych.

Wszystkie prezentacje mają charakter otwarty i odbywają się z udziałem publiczności. Wstęp na imprezy festiwalowe jest bezpłatny, dlatego warto – a nawet trzeba! – zaprosić na nie znajomych, rodzinę i fanów.

Oceny prezentacji dokonają komisje konkursowe złożone z laureatów poprzednich edycji Festiwalu, pracujące pod przewodnictwem profesjonalnych twórców. Obowiązuje „oscarowy” system przyznawania nagród – po poszczególnych przeglądach znane są jedynie nominacje do nagród, końcowy werdykt ogłaszany jest podczas Koncertu Laureatów w Teatrze Grotekska. Wydarzenie odbywa się pod patronatem naszego dwutygodnika.

Szczegółowy program XXXIV Festiwalu Artystycznego Młodzieży ukaże się 31 marca na

stronie internetowej organizatora: www.mdk.krakow.pl. Informacje o wydarzeniu można zdobyć pod numerem tel.: 12 648-49-95 lub e-mailowo: mdk@mdk.krakow.pl.

Ramowy harmonogram festiwalu:

- 7 kwietnia (poniedziałek)
Inauguracja Festiwalu – otwarcie wystawy prac plastycznych i fotograficznych, projekcje filmowe, prezentacje taneczne; ogłoszenie nominacji do nagród
- 8–9 kwietnia (wtorek–środa)
Część muzyczna Festiwalu – na zakończenie drugiego dnia ogłoszenie nominacji
WAŻNE! Po przerwie powracamy do tradycji prezentowania zespołów uprawiających wszystkie style, kierunki, nurty z wyłączeniem muzyki klasycznej. Zapewniamy perkusję bez werbla i talerzy.
- 10–12 kwietnia (czwartek–sobota)
Przeegląd teatralny – w ostatnim dniu ogłoszenie nominacji
- 12 kwietnia (sobota)
Konkurs literacki, spotkanie warsztatowe z jurorami – ogłoszenie nominacji
- 28 kwietnia (piątek)
Gala Festiwalowa – ogłoszenie werdyktów, rozdanie nagród

foto: Mateusz Mizowski

Podczas festiwalu młodzież ma okazję zaprezentować swoje umiejętności

Jan Ekier

foto: Paweł Kowczyk / UMK

Profesor Jan Ekier to postać niezwykła. Urodzony w 1913 r. w Krakowie pianista i kompozytor to przede wszystkim artysta i „człowiek, dla którego podziw wzbudza odkrycie zgodności jego zasad i działań, przekonań i dokonań, jako naczelnej prawdy twórczego życia” (Mieczysław Tomaszewski). Z okazji setnych urodzin profesora nakładem Polskiego Wydawnictwa Muzycznego i Fundacji Wydania Narodowego Dzieł Fryderyka Chopina ukazała się pierwsza monografia poświęcona wybitnemu artyście, pióra Anety Teichman. Autorka w obszernej, bogato ilustrowanej publikacji prezentuje dzieje życia profesora, omawia także działalność pianistyczną, kompozytorską i pedagogiczną Jana Ekiera. Jak podkreśla autorka, „biografia artystyczna Jana Ekiera to otwarta księga, w której cały czas przybywa nowych stronic. Kiedy Ekier próbuje ustalić najistotniejszy jej nurt, wtedy widzi wyraźnie, że swoje życie poświęcił muzyce Chopina”. Trzeba bowiem pamiętać, że Jan Ekier to nie tylko laureat III Konkursu Chopinowskiego, juror kolejnych 10 edycji tego konkursu (w tym trzykrotnie przewodniczący jury), ale także twórca Wydania Narodowego Dzieł Fryderyka Chopina.

Aneta Teichman wykonała tytaniczną pracę, zbierając i porządkując materiały z przestrzeni stu lat, a wprowadzając do tekstu rozmowy z profesorem i jego uczniami, uczyniła lekturę wyjątkowo ciekawą. Dodajmy, że monografię uzupełniają liczne aneksy z wykazami nagrań, koncertów, kompozycji, artykułów i prac naukowych artysty.

Jeśli chcą Państwo zdobyć monografię Anety Teichman pt. „Jan Ekier”, wystarczy odpowiedzieć na pytanie: w jakich latach bohater książki przewodniczył jury Konkursu Chopinowskiego? Odpowiedzi prosimy nadsyłać na adres: redakcja@um.krakow.pl z dopiskiem: Jan Ekier. (BKG)

Wysłuchajmy się w głos mieszkańców

Kandydatura Krakowa na gospodarza Zimowych Igrzysk Olimpijskich to gorący temat. O tym, co w tej sprawie niepokoi i wzbudza kontrowersje, a także o edukacji i Ukrainie z przewodniczącym klubu radnych PiS **Bolesławem Kosiosem** rozmawia Błażej Siekierka.

foto: Błażej Siekierka / UMK

Bolesław Kosior – od 1998 r. radny Miasta Krakowa, Przewodniczący klubu radnych PiS w RMK. Wiceprezes Zarządu Okręgowego Prawa i Sprawiedliwości Okręgu nr 13 Kraków. Współorganizator ruchu obywatelskiego w Małopolsce i Krakowie oraz przewodniczący Komitetu Obywatelskiego miasta Krakowa dwóch kadencji. Był także współtwórcą najniższego szczebla samorządu krakowskiego oraz pierwszego książkowego wydania „Vademecum Radnego Dzielnicy”. Członek Akcji Katolickiej. W latach 1995–2001 zasiadał w Radzie Archidiecezji Krakowskiej

Są Państwo zaniepokojeni tym, jak przygotowywany jest wniosek Krakowa o organizację Zimowych Igrzysk Olimpijskich w 2022 r. Czy to dlatego wnieśli Państwo projekt uchwały w sprawie powołania komisji RMK, która sprawowałaby pieczę nad tą sprawą?

Bolesław Kosior: Na początku pragniemy zaznaczyć, że nie negujemy pomysłu zorganizowania Zimowych Igrzysk Olimpijskich w 2022 r. w Krakowie, jednak jako radni mamy obowiązek dbania o wydawanie pieniędzy z budżetu miasta. To dlatego składamy projekt uchwały dotyczący powołania Komisji ds. Kontroli Przygotowań Zimowych Igrzysk Olimpijskich 2022, który ma na celu przede wszystkim nadzór nad wydatkami na ten cel. Przypominamy, że zadaniem Rady Miasta Krakowa jest stanowienie prawa lokalnego i kontrola wydatkowania pieniędzy pochodzących od krakowskiego podatnika. Wydawanie tak olbrzymich pieniędzy, jakie miasto będzie musiało przeznaczyć na organizację i przeprowadzenie igrzysk, wymaga nadzoru ze strony Rady Miasta Krakowa. Ważnym celem takiej komisji jest również kontrola przygotowań miasta do tak prestiżowej imprezy.

Czy powinno odbyć się krakowskie lub małopolskie referendum w sprawie organizacji igrzysk?

BK: Zgodnie z uchwałami Rady Miasta Krakowa 15 marca rozpoczęły się na terenie miasta konsultacje społeczne dotyczące planowanych Zimowych Igrzysk Olimpijskich w 2022 r. Mamy nadzieję, że krakowianie wezmą w nich udział, wypowiedzą się, czy chcą takiej imprezy. Będzie też możliwość poinformowania mieszkańców o kosztach, jakie wiązać się będą z przygotowaniem do ZIO. Jeżeli odpowiednio duża liczba mieszkańców weźmie udział w konsultacjach, ich stanowisko będzie dla nas wiążące. Mamy świadomość tego, że w sprawach tak dużej wagi głos mieszkańców musi być wysłuchany i wzięty pod uwagę. Należy przeprowadzić konsultacje, a dopiero później, gdyby zaszła taka potrzeba, zorganizować referendum.

W jednym z projektów uchwał sygnalizowali Państwo potrzebę zwiększenia zatrudnienia w krakowskich szkołach. Czy w krakowskiej edukacji dzieje się źle?

BK: W ciągu dwóch ostatnich lat pracę w szkołach straciło ponad 700 nauczycieli. Grodzki Urząd Pracy nie ma dla nich propozycji zatrud-

nienia. Poza nielicznymi wyjątkami ci ludzie nie mają pracy. W większości wypadków w lutym skończył się im okres stanu nieczynnego i będą musieli stanąć w kolejce po zasiłek dla bezrobotnych. A jak wygląda sytuacja w szkołach? Nauczyciele w ramach godzin ponadwymiarowych, poza naturalnym przekroczeniem pensum, w przedszkolach i we wszystkich typach szkół realizują 4914 godzin, co stanowi blisko 300 etatów. Równocześnie w szkołach zatrudnionych jest 337 emerytów realizujących 236 etatów, jeden nauczyciel emeryt jest zatrudniony średnio na 12,6 godzin. O zatrudnieniu nauczycieli decyduje dyrektor placówki, ale organ prowadzący ma istotny wpływ na kwestie kadrowe poprzez prawo do zatwierdzania arkuszy organizacyjnych. Zanim dyrektor przystąpi do pracy nad planem organizacji kolejnego roku szkolnego, Prezydent formułuje zasady organizacji roku szkolnego w zarządzeniu. W tym dokumencie, jak i na spotkaniach z dyrektorami placówek Prezydent i Wydział Edukacji mogą omawiać zasady polityki edukacyjnej w mieście, a także rekomendować kierunek polityki kadrowej. Klub PiS w RMK uważa, że Prezydent w ciągu ostatnich dwóch lat zrezygnował z kształtowania aktywnej polityki zatrudniania nauczycieli i to mimo funkcjonowania w polskim prawie odpowiednich narzędzi. Mamy tu na myśli chociażby artykuły 18 i 19 ustawy Karta Nauczyciela, w których mowa jest o tym, że nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania można przenosić na jego prośbę lub z urzędu za jego zgodą na inne stanowisko w tej samej szkole lub innej. Klub PiS opracował projekt uchwały kierunkowej dla prezydenta w celu działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia wśród nauczycieli. Niestety radni PO i klubu „Przyjazny Kraków” odrzucili ten pomysł. Widocznie nie są zainteresowani zmniejszeniem bezrobocia w Krakowie.

Jakie słowa przekazałby Pan swoim kolegom radnym z Ukrainy, gdyby miał Pan taką możliwość?

BK: Przede wszystkim zaproponowałbym rzeczywiste wsparcie i pomoc, ponieważ Kraków jako miasto partnerskie Kijowa i Lwowa zobowiązany jest do pomocy mieszkańcom oraz samorządom zaprzyjaźnionych miast. Polska droga do wolności i pomoc, jakiej udzieliła nam społeczność międzynarodowa, obligują nas do takiego wsparcia. 19 lutego 2014 r. podczas sesji nasz klub zwrócił się do Prezydenta z pisemną propozycją, aby rozważył przyjęcie rannych Ukraińców do miejskich szpitali w Krakowie. Do tej pory nie otrzymaliśmy odpowiedzi. Ukrainie grozi poważny konflikt, który przekształca się obecnie w konflikt międzynarodowy. Jeżeli zajdzie taka potrzeba, powinniśmy również wspomóc np. uchodźców.

Okiem Przewodniczącego: Okrągły Stół – samorządowa udręka czy ekstaza?

Po prawie 2,5 roku zakończył działanie Okrągły Stół Mieszkaniowy. Kiedy powstawał w lipcu 2011 r., było wiele oczekiwań i nadziei z nim związanych.

◀ Bogusław Kośmider*

Jedni oczekiwali szybkiego rozwiązania wszelkich problemów mieszkaniowych. Inni, zdając sobie sprawę z ograniczeń, widzieli w nim szansę na rzeczywistą analizę potrzeb i możliwości miasta w zakresie mieszkalnictwa. W czasie funkcjonowania Okrągłego Stołu Mieszkaniowego uchwalano też kolejne wersje najważniejszych uchwał mieszkaniowych, czyli polityki mieszkaniowej, zasad wynajmu mieszkań miejskich i uchwały o tzw. miejskim zasobie mieszkaniowym.

Byłem jednym ze zwolenników Okrągłego Stołu Mieszkaniowego. Liczyłem, że uda się w sposób niepopulistyczny, merytoryczny i nowoczesny dyskutować o sprawach mieszkaniowych. Przecież to Kraków jako pierwsze miasto w Polsce zrealizował wielką reformę samorządowego mieszkalnictwa, która przyniosła znaczne możliwości remontowe dla zasobu, uruchomiła aktywność mieszkańców. Problematyka Okrągłego Stołu została jednak zdominowana przez problemy mieszkańców z zasobów nienależących do miasta, a także przez problemy braku mieszkań dla osób o średnich dochodach.

Mówiąc o pozytywnych efektach Okrągłego Stołu Mieszkaniowego, należy wspomnieć przede wszystkim o powołaniu Komisji Mieszkalnictwa. Drugim niewątpliwym sukcesem jest przeznaczanie na lata 2015–2019 118 mln zł na miejskie budownictwo mieszkaniowe, co ma dać ponad 600 nowych mieszkań. Kolejnym efektem jest przyjęcie trzech wspomnianych kluczowych uchwał mieszkaniowych. Zainicjowano również Lokalny Program Pomocy Lokatorom, umożliwiający wsparcie tych, którym nie przysługuje pomoc mieszkaniowa, a nie są w stanie sami pozyskać mieszkania.

Pozostało jednak wiele spraw niezłatwionych, a podnoszonych przez stronę społeczną Okrągłego Stołu Mieszkaniowego. Podstawowy problem to los osób skierowanych kiedyś w ramach kwaterunku do obecnie prywatnych nieruchomości. Obowiązujące uregulowania prawne, w tym wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jednoznacznie określają jednak prawa i obowiązki stron. I tu nie ma odwrotu. Nikt nie zmieni wyroków sądów, a i ustawy muszą być zgodne z europejskim ustawodawstwem. Drugi ważny problem to sprawa przejmowania nieruchomości należących do właścicieli o nieznanym miejscu pobytu przez różne podmioty. Często zdarza się, że po remoncie danej nieruchomości znajduje się właściciel czy

spadkobierca. Nie można się łudzić, że będą jakieś nowe rozwiązania kwestionujące prawo własności. Gmina oczywiście musi i powinna pilnować swojego majątku, ale musi też równo traktować swoich mieszkańców. Często wspomniano też o problemie osób o dochodach powyżej tych uprawniających do miejskiej pomocy mieszkaniowej i proponowano, aby także oni mieli możliwość korzystania z mieszkań gminnych.

Podczas prac Okrągłego Stołu Edukacyjnego udało nam się wypracować pewną zmianę sposobu patrzenia na miejską edukację. Zaczęliśmy patrzeć na nią bardziej przez pryzmat wyników szkół, pracy wychowawczej. Większe było także zrozumienie dla oczywistych zmian. W wypadku Okrągłego Stołu Mieszkaniowego nie udało się wypracować wspólnego przesłania, uzmysłowił on jednak wszystkim, że problemy mieszkaniowe są poważne i że potrzebna jest rozmowa o ich realnych rozwiązaniach. Okrągły Stół Mieszkaniowy pokazał wielu osobom, jak wielka jest skala oczekiwań i jak trudno będzie je spełnić.

Europejskie miasta radzą sobie w sprawach mieszkaniowych w różny sposób. W miastach Europy Zachodniej mieszkanie to towar. Ten, kogo na to stać, wynajmuje je lub kupuje. Ten, kogo na mieszkanie nie stać, uzyskuje pomoc w postaci lokalu socjalnego na określony czas w mniej atrakcyjnych rejonach. Z kolei w części miast Europy postkomunistycznej mieszkanie to dobro społeczne, należne wszystkim. Kosztuje stosunkowo niewiele, ale i jest realnie mało dostępne. W Krakowie powinno

funkcjonować pierwsze podejście. Miasta Europy Zachodniej nie rozwiązują jednak swoich problemów mieszkaniowych same. Nie finansują budowy nowych mieszkań jedynie z własnych środków. Także nie państwo jest tutaj głównym aktorem, lecz prywatni przedsiębiorcy, uznający budowę i potem wieloletni wynajem za dobry interes. Takie wspólne finansowanie przez samorządowo-państwowo-prywatny biznes jest jedynym realnym sposobem rozwiązywania problemów mieszkaniowych. I w Polsce, i w Krakowie inaczej nie będzie.

Okrągły Stół Mieszkaniowy to ważne doświadczenie społeczeństwa obywatelskiego w Krakowie. Dobrze by było, aby uzmysłowił nam, jak trudnymi problemami są sprawy mieszkaniowe, jakie wielkie są ograniczenia i jak ograniczone są rozwiązania.

*przewodniczący Rady Miasta Krakowa

Bogusław Kośmider

foto: Wiesław Majster / UMK

Okrągły Stół Mieszkaniowy

EFEKTY I SPRAWY ROZWIĄZANE:

powołanie Komisji Mieszkalnictwa RMK

118 mln zł na budownictwo mieszkaniowe

przyjęte strategiczne uchwały mieszkaniowe

Lokalny Program Pomocy Lokatorom

obywatelski dialog społeczny

NIEROZWIĄZANE PROBLEMY:

brak uregulowań dla mieszkańców dawnych mieszkań kwaterekowych

nieuprawnione przejmowanie kamienic

brak pomocy dla osób o średnich dochodach

zbyt mało mieszkań na wynajem

Prawie wszystkie zakochane w Krakowie, niektóre z wzajemnością

Już szósty raz panie spotkały się w krakowskim magistracie z okazji Dnia Kobiet. Prawie wszystkie chciałyby pochwalić się miłością do naszego miasta i opowiedzieć, jakie są jej konsekwencje, ale czas pozwalał na wysłuchanie tylko kilku krótkich wypowiedzi. Tym razem dowiedziałyśmy się od naszych koleżanek o źródłach i roli ich wewnętrznej harmonii, o przyszłości architektonicznego ładu Krakowa oraz szacunku dla jego historii zaklętej w muzealnych dziełach, a także o artystycznym kształtowaniu krakowskiej przestrzeni.

■ Marta Patena*

Po zwyczajowym, wspólnym wypiciu małej czarnej i powitaniach zasłuchałyśmy się w interesujących wypowiedziach, spośród których niestety tylko krótkie fragmenty możemy tu zacytować.

Elżbieta Koterba – Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa: Zawsze marzyłam, aby mieć wpływ na kształtowanie otaczającej nas przestrzeni. Urodziłam się w Zamościu, ale Kraków to moja miłość od pierwszego wejrzenia i już w szkole średniej wiedziałam, że chcę studiować architekturę na Politechnice Krakowskiej. Teraz moje doświadczenie zawodowe, wiedzę i umiejętności wykorzystuję w pracy na rzecz miasta i jego mieszkańców. Pracę tę, która daje mi dużo satysfakcji, traktuję jak misję. W zakresie moich obowiązków jest nadzorowanie pracy tych wydziałów urzędu, które zajmują się rozwojem przestrzennym i gospodarczym miasta. Rozwój, a nie rozbudowa – to główna zasada kształtowania przyszłej prze-

strzeni urbanistycznej Krakowa, która będzie realizowana poprzez ograniczenie niekontrolowanego rozpraszania zabudowy oraz wyznaczenie nieprzekraczalnej linii oddzielającej tereny inwestycyjne od terenów, na których nie będzie można realizować inwestycji. Planuje się realizację trzech strategicznych projektów miejskich stanowiących wielofunkcyjne centra o znaczeniu metropolitalnym (Balice, Płaszów – Rybitwy, Nowa Huta Przyszłości). Podniesienie jakości życia mieszkańców realizowane będzie m.in. poprzez ochronę i kształtowanie terenów zieleni publicznej i zapewnienie sprawnej sieci powiązań komunikacyjnych.

Zofia Gołubiew – Dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie, krakowianka z urodzenia i z wyboru, historyk sztuki, autorytet w dziedzinie muzealnictwa: To nie ja wybrałam Muzeum, lecz ono mnie. Od tego czasu jest moją pasją, twórczością, troską, przykrością i radością. Założone w 1879 r. nieustannie się rozwija poprzez pozyskiwanie kolejnych oddziałów i zbiorów oraz pionierskie „nietypowe” działania. Rok 2014 to planowane wystawy: „Maksymilian Gierymski”, „Olga Boznańska”, „Stanley Kubrick”, „Przestrzeń Opery”, na które już dzisiaj panie zapraszam. Przed nami zadanie „epokowe” – konkurs na przebudowę i rozbudowę Gmachu Głównego oraz budowa Nowego Skrzydła. Muzeum stało i stoi „kobietami”,

nawet gdy rządził nim mężczyźni. Obecnie – ja – pierwsza kobieta w historii dyrektoruję w muzeum narodowym, ale „rządzą” też moje zastępczyni – kobiety, ich są: finanse, administracja, wystawy, inwentarze, upowszechnianie.

Krystyna Zachwatowicz-Wajda – profesor sztuk plastycznych: Urodziłam się w Warszawie, ale gdy na pierwszym roku studiów przyjechałam oglądać niezniszczzone wojną średniowieczne miasto, zakochałam się od razu, naprawdę – zakochałam się w mieście – i już na jesieni studiowałam historię sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Od 1257 r. Rynek Główny jest centrum Krakowa, a dla mnie stał się od razu centrum mojego świata. Potem była Akademia Sztuk Pięknych – malarstwo i Wydział Scenografii. To w Krakowie, zaraz po „odwilży” 1956 r. – niebawem uśmiech losu – spotkanie z Tadeuszem Kantorem i udział w pierwszym spektaklu teatru Cricot II. A potem lata w Piwnicy pod Baranami z Piotrem Skrzyneckim i wieloletnia praca w moim prawdziwym domu – Teatrze Starym, z Konradem Swinarskim, Jerzym Jarockim i Andrzejem Wajdą. To on „zabrał” mnie z powrotem do Warszawy. Ale nie na zawsze. W 1987 r. Andrzej otrzymał nagrodę Kioto – 450 tys. dolarów – za którą postanowiliśmy wybudować pomieszczenia dla ekspozycji zbiorów sztuki japońskiej Feliksa Jasieńskiego. Okrągły Stół, wygrane wybory 4 czerwca 1989 r. i odzyskanie niepodległości umożliwiły realizację marzeń. Od Miasta za wybudowanie Muzeum Manggha otrzymaliśmy srebrny medal Cracoviae Merenti. Podczas uroczystości jego wręczenia na tej sali wzruszona do łez dziękowałam: „Nie często zdarza się miłość z wzajemnością. Ten medal jest dowodem na to, że taka miłość istnieje”.

Maria Flis – Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, profesor socjologii: Wisława Szymborska pisała, że „nie ma rozpusty gorszej niż myślenie” a ja dodaję: chociaż „myślenie” nie ma płci. Dorastałam w grupie rówieśniczej zdo-

minowanej przez chłopców, miałam kolegów, z którymi realizowałam wzory kulturowe im przypisane. Lalkom swojej młodszej siostry rozbijałam głowy, aby zobaczyć, co w nich mają. To jest kontekst odkrycia i uzasadnienia mojej wiary w rozum i głębokiego przekonania, że etyczność immanentnie tkwi w myśleniu. Chiński mędrzec Xunzi w 298 r. p.n.e. pisał: „Człowiek szlachetny uczy się po to, by być jeszcze lepszym; dla człowieka małego studia są towarami jak drób i bydło”. Tym, co poznało mnie od początku moich studiów, jest człowiek. Właśnie filozofia daje możliwość poznania siebie samego i zrozumienia innego. Jestem krakowianką z wyboru, ze względu na fakt, iż Kraków jest miastem, w którego przestrzeni symbolicznym symbolem dominującym jest Uniwersytet Jagielloński. Uniwersytet jest instytucją szczególną, która nie prowadzi do zdrady wartości, z jakich nasza działalność czerpie usprawiedliwienie. Wierzę, że zachodzące w kulturze zmiany umożliwią kobiecie pełnienie funkcji Magnificencji Rektora UJ w dającej się przewidzieć przyszłości, w myśl starotestamentowej zasady, iż „wszystko ma swój czas”.

Magda Langer – krakowska fotograf od trzeciego pokolenia, autorka fotografii ze spotkania: Kolejne losy sprawiły, że moje hobby przeistoczyło się w zajęcie zarobkowe, a fotograf dzisiaj jest bardziej grafikiem komputerowym niż fotografem w tradycyjnym pojęciu. Praca usługowa na rzecz innych sprawia mi przyjemność, ale dopiero pełną satysfakcję daje mi możliwość ekspozycji własnych fotografii na licznych wystawach w kraju i za granicą. Zapraszam panie do obejrzenia mojej wystawy pt. „Zakłęci – fotografie kariatyd i atlasów”, którą przygotowałam na dzisiejsze spotkanie w holu Kamiennym.

Ewa Grałek – zootechnik, pedagog, psychoanalityczka i seksuolozka: Jestem z pokolenia, które uważało, że mówienie o sobie jest nieśmiałe, ale to się zmieniło i łatwo mi opo-

wiadać o mojej radości życia. Urodziłam się w Krakowie, dzieciństwo kojarzy mi się z zabawą w podchody na cmentarzu Rakowickim, a od moich rodziców dostałam posag w postaci bezwzględnej akceptacji siebie. Wysłam za mąż w wieku 18 lat, jestem po dwóch rozwodach, moje dorosłe dzieci w liczbie „cztery” są już samodzielne. Po wieloletniej pracy pedagogicznej podjęłam studia z psychologii i uczęszczam do Europejskiej Szkoły Psychoanalizy. Moją drugą pasją jest joga. Praca z ludźmi z niedoborami pozwoliła mi na stwierdzenie: „że masz problem, jeśli go sobie wygenerujesz”. Pomaganie potrzebującym nie tylko daje mi satysfakcję, ale także poczucie spełnienia. Działam w UNICORN-ie, Stowarzyszeniu „Chleb i Światło” oraz Europejskim Stowarzyszeniu „Szansa”, gdzie prowadzę terapię młodzieży i dorosłych, także z anoreksją i bulimią. Twierdę, że w życiu nie ma zwycięzców i nie ma pokonanych.

Apolonia Rdzanek – psycholożka i terapeutka, konsultantka Biologii Totalnej, prowadząca Centrum Yogi i Ayurvedy: Na mojej drodze do harmonii i równowagi było kilka etapów. Najpierw skupiona byłam bardzo na fizyczności, na tym jak dbać o ciało i je doskonalić; trenowałam siatkówkę i studiowałam na AWF. Ważny był dla mnie również aspekt psychiczny, dlatego też drugim kierunkiem studiów była psychologia

na UJ i szukanie odpowiedzi na pytanie o naturę człowieka. Później zaczęłam interesować się nowym podejściem do pracy z człowiekiem, w którym podstawą jest energia, a nie materia, o czym próbował już powiedzieć światu Einstein. Od ponad 20 lat rozumienie paradygmatów newtonowskiego i einsteinowskiego pomaga mi utrzymać ciało, umysł i ducha w dobrej kondycji i równowadze. Dziedziny te stały się częścią mojego życia prywatnego i zawodowego: pomagam innym radzić sobie z trudnościami życia codziennego, by osiągnąć równowagę i harmonię.

Tamara Kalinowska – artystka Kabaretu Piwnica Pod Baranami (58-letnia Piwnica też jest krakowianką 50+), autorka tekstów i kompozytorka wielu piosenek, w tym zaprezentowanych podczas spotkania: „Zapominam”, „Kiedy kobieta płacze”, „Piosenka o niedoczekaniu”, „Nie dość kochani”:

Nie dość kochani, kochamy i tak, nie dość lubiani – lubimy,
Cudze pomyłki, mijamy raz dwa, swoje – podwójnie liczymy.
Nie ma w nas żalu, co niszczy od lat, żadnej udręki dla ducha.
Zawsze jesteśmy tam gdzie nas brak, takim jak my można ufać.

*radna miasta Krakowa

Krakowianki 50+ w Sali Obrad Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa

Dzielnice, ulice, zmiany

Podczas sesji, która odbyła się 12 marca, radni podjęli wiele uchwał, których projektodawcami były grupy radnych. Jednym z ważniejszych był pakiet 18 uchwał w sprawie organizacji i zakresu działań poszczególnych dzielnic Krakowa.

Łukasz Nowakowski

Celem pakietu uchwał, nad którymi od wielu miesięcy pracowali m.in. radny Dominik Jaśkowiec i Komisja ds. Reformy Ustroju Samorządowego, Współpracy i Dialogu Społecznego, jest usprawnienie pracy rad dzielnic, nadanie im większej niezależności oraz umożliwienie mieszkańcom udziału w pracach na rzecz ich lokalnych społeczności. Wśród tych uchwał podjęta została również uchwała zmieniająca uchwałę z 6 października 1999 r. w sprawie powierzenia dzielnicom kompetencji decyzyjnych przy wyborze szczegółowych zadań w określonych dziedzinach.

Zmiany w KKR

Zmiana Krakowskiej Karty Rodzinnej to również uchwała autorstwa grupy radnych. Projekt uchwały zakładał objęcie wsparciem rodziny mające minimum troje dzieci. Do tej pory wsparcie od miasta otrzymywały rodziny z czworgiem dzieci. Krakowska Karta Rodzinna to system ulg i rabatów, które oferowane są przez instytucje miejskie oraz przez firmy komercyjne.

Radni vs smog

Radni stoją też za projektem kierunkowej uchwały dla prezydenta w sprawie aktywne-go wspierania przyłączania budynków Gminy Miejskiej Kraków do Miejskiej Sieci Ciepłow-

niczej MPEC. Uchwała ta wpisuje się w politykę ograniczania niskiej emisji i walkę ze smogiem.

Także 12 marca radni podjęli uchwałę, w myśl której ulice i place zyskają nowe nazwy. Imię Jacka Woźniakowskiego nosić będzie skwer między Teatrem Słowackiego, kościołem św. Krzyża a ulicą Szpitalną. Droga dojazdowa do centrum EXPO (przecznica z ul. Centralną) otrzyma nazwę Galicyjska, natomiast jedna z ulic w Bronowicach nosić będzie imię Mariana Mięśowicza (byłego wiceprezesa PAN). Przecznica z ulicy Luborzyckiej w Nowej Hucie otrzyma imię księdza Jana Hycy.

Nowe statuty dzielnic mają sprawić, że mieszkańcy będą mieli większy wpływ na to, co się dzieje w ich „małych ojczyznach”. Czy powstanie w nich np. więcej placów zabaw?

Kalendarium Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa i wiceprzewodniczących

14 marca

- 25-lecie powstania Stowarzyszenia Przewodników Turystycznych w Krakowie, Sala Obrad RMK (zaproszenie: Zarząd Stowarzyszenia Przewodników Turystycznych w Krakowie)
- gala z okazji 50-lecia krakowskiego lotniska, Muzeum Lotnictwa Polskiego, al. Jana Pawła II (zaproszenie: prezes Kraków Airport)

17 marca

- finał II Małopolskiego Turnieju Przedsiębiorczości, ul. Głowackiego 12 (zaproszenie: Wyższa Szkoła Zarządzania oraz VII LO im. Z. Nałkowskiej)
- XI finał „Szkoły Debaty”, Sala Obrad RMK (zaproszenie: Dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących STO im. J. Słowackiego)
- finał konkursu plastycznego i literackiego poświęconego życiu i naukom Jana Pawła II

„Świętym być – droga do świętości Jana Pawła II”, Sala Obrad RMK (zaproszenie: Młodzieżowy Dom Kultury im. K.I. Gałczyńskiego)

- wernisaż wystawy fotografii z wyprawy rowerowej Mirosława Dudzika, strażnika miejskiego, hol Kamienny UMK (zaproszenie: Komendant Straży Miejskiej MK wraz z autorem)

18 marca

- gala jubileuszowa w 180-lecie istnienia Zespołu Szkół Mechanicznych nr 1 im. S. Humberta, Sala Obrad RMK (zaproszenie: Dyrektor wraz z całą społecznością szkoły)

19 marca

- msza w intencji mieszkańców miasta, bazylika Mariacka (zaproszenie: Przewodniczący Rady Miasta Krakowa oraz Prezydent Miasta Krakowa)

- uroczystość wręczenia Medali św. Józefa, pl. Wolnica (zaproszenie: Przewodniczący Kapituły Medalu, Prezes Małopolskiego Cechu Rzemieślników i Przedsiębiorców Budowlanych i Małopolskiej Izby Budowlanych w Krakowie)
- uroczystość wręczenia Nagrody im. J. Dietla, Pałac Krzysztofora (zaproszenie: Prezes Korporacji Samorządowej im. J. Dietla)

27 marca

- jubileusz 650-lecia konsekracji Królewskiej Katedry na Wawelu i sesja naukowa „Klejnot w Koronie”, Zamek Królewski na Wawelu (zaproszenie: Arcybiskup Metropolita Krakowski, Dziekan Krakowskiej Kapituły Katedralnej, Dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego)

G Ł O S D Z I E L N I C

O postulatach w sprawie zieleni, wiosennych porządkach, turnieju piłki nożnej organizowanym przez Straż Miejską, pomocy niepełnosprawnym i odkrywaniu talentów przeczytajcie Państwo w najświeższym numerze Głosu Dzielnic. Jak zwykle zachęcamy do lektury!

Dzielnica I Stare Miasto

Więcej zieleni w Starym Mieście

Samorządowcy ze Starego Miasta chcą więcej zieleni. Radni postulują, aby działka przy ul. Karmelickiej została przeznaczona pod zielen publiczną, a nie służyła do celów handlowo-usługowych. „Na terenie całego Krakowa, a przede wszystkim w jego centrum brakuje terenów zielonych, placów zabaw infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Powstanie takich terenów w centrum podniosłoby jakość przestrzeni miejskiej, a co za tym idzie atrakcyjność tego terenu dla ogółu mieszkańców, studentów, uczniów, pracujących w pobliżu oraz turystów” – czytamy w uzasadnieniu do uchwały Rady Dzielnicy I Stare Miasto. Radni poruszyli również temat projektu studium, w którym Urząd Miasta Krakowa nie uwzględnił poprawek zgłaszanych przez mieszkańców. Radni postulują, aby miejsca planiści przekwalifikowali działkę przy ul. Karmelickiej, za Wojewódzką Biblioteką Publiczną, z funkcji handlowo-usługowej na zielen publiczną.

Dzielnica III Prądnik Czerwony

Wiosenne porządki

Pojawiają się wiosną spod śniegu szybciej niż przebiśniegi czy krokusy. Najczęściej gdzieś na uboczu, w osiedlowych zagajnikach, w wysokiej trawie, za garażami, ale czasem beczelnie na trawnikach przed budynkami lub w pobliżu głównych traktów. Irytują. Bo czy puste butelki, puste opakowania, czy wręcz worki napełnione śmieciami, a nawet zużyte opony, przetarte fotele czy zepsuty sprzęt AGD są ozdobą? Rada Dzielnicy III co roku zgłasza do służb miejskich informacje o zalegających śmieciach. O wielu takich miejscach wiedzą jednak tylko mieszkańcy. Radni proszą o pomoc w walce ze śmieciami. Miejsca ich zalegania można zgłaszać do biura dzielnicy mailowo: rada@dzielnica3.krakow.pl lub telefonicznie: 12 412-49-13. – Zalegające śmieci zgłaszamy odpowiednim służbom: gminne – MPO do posprzątkania, a pozostałe – Straży Miejskiej do podjęcia interwencji – mówi członek zarządu Dzielnicy III Mateusz Drożdż.

Dzielnica VIII Dębniaki

W piłkę od najmłodszych lat

Strażnicy Sekcji Profilaktyki Oddziału IV Podgórze, wspólnie z nauczycielami wychowania fizycznego Zespołu Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 3 przeprowadzili po raz drugi „Podgórski turniej piłki nożnej szkół podstawowych” dla dzieci z klas I-III. Rozgrywki odbyły się na obiektach

fot. archiwum SMMK

sportowych przy ul. Strąkowej. Do udziału zgłosiło się 13 drużyn reprezentujących 12 szkół podstawowych z terenu Podgórze. Pierwsze dwa dni wyłoniły uczestników rozgrywek finałowych. Do finałów przystąpiło pięć drużyn. Pierwsze miejsce zajęła reprezentacja Szkoły Podstawowej nr 162 z ul. Stojalowskiego, miejsce drugie drużyna ze Szkoły Podstawowej nr 90 z ul. Czarnogórskiej, na trzecim miejscu uplasowała się Szkoła Podstawowa nr 40 z ul. Pszczelnej, czwartą drużyną okazała się reprezentacja Szkoły Podstawowej nr 158 z ul. Strąkowej – gospodarz obiektu, piąte miejsce przypadło drużynie ze Szkoły Podstawowej nr 90 z ul. Judyń. Na zakończenie turnieju finalistom nagrody wręczali: Krzysztof Gacek, radny Dzielnicy VIII, oraz Dominika Gawin-Sitek, Naczelnik Oddziału IV Podgórze. Nagrody w turnieju ufundowała Rada Dzielnicy VIII Dębniaki i Straż Miejska Miasta Krakowa.

Dzielnica XI Podgórze Duchackie

Zapobiegając wykluczeniu

Rada Dzielnicy XI ogłosiła nabór na wyjazd z programem usprawniającym i integracją w ramach zapobiegania wykluczeniu społecznemu dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów. Wnioski należy składać do 28 marca w siedzibie Rady Dzielnicy XI przy ul. Wysłouchów 34. Do wniosku należy dołączyć: kopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, dokumenty potwierdzające wysokość dochodów wszystkich członków gospodarstwa domowego uzyskanych w okresie trzech pełnych miesięcy kalendarzowych poprzedzających datę złożenia wniosku. Kryteria kwalifikacji są następujące: posiadanie ważnego orzeczenia o zakwalifikowaniu przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności lub równoważnego orzeczenia ZUS albo orzeczenia rentowego dla rolników KRUS o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym połączonego z prawem do zasiłku pielęgnacyjnego; miejsce zamieszkania na terenie Dzielnicy XI; dochód nieprzekraczający 200 proc. netto kryterium ustawy o pomocy społecznej tj. 912 zł netto na osobę w rodzinie, a w wypadku osób samotnych – 1084 zł netto. W wypadku niewystarczającej liczby zgłoszeń spełniających ww. kryterium dochodowe będą rozpatrywane wnioski osób o dochodach do 250 proc. netto kryterium ustawy o pomocy społecznej tj. 1140 zł netto na osobę w rodzinie, a w wypadku osób samotnych – 1355 zł netto. Lista osób zakwalifikowanych na wyjazd zostanie wywieszona 9 kwietnia na tablicy ogłoszeń w siedzibie Rady Dzielnicy XI.

Dzielnica XII Bieżanów-Prokocim

Odkryć talenty

28 marca w XV LO odbędzie się finał I Podgórskiej Bitwy na Talenty, akcji objętej patronatem Domu Kultury Podgórze oraz Rady Dzielnicy XII Bieżanów-Prokocim, organizowanej przez Młodzieżową Radę Dzielnicy XII Miasta Krakowa, będącej grupą projektową Fundacji „Wygrajmy Siebie”. Akcja ta jest kontynuacją znanej już w Dzielnicy Bieżanów-Prokocim Bitwy na Talenty, która odbyła się dwukrotnie. W tym roku po raz pierwszy organizatorzy otworzyli się na uczniów ze wszystkich gimnazjów z terenu dzielnic podgórskich: VIII, IX, X, XI, XII i XIII. Na zwycięzców czekać będą atrakcyjne nagrody.

Ostatni przedstawiciel cyganerii

„Kciuk, reporter (nerwowy, jąka się, ubrany w kapelusz bandycki i długi hawelok – spodnie krótkie, tak że widać skarpetki, z których jedna czerwona, druga czarna, jeden but sznurowany, drugi półbutik płytki)” – tak Konstanty Krumłowski sportretował w wodewilu „Bosa królowna” redaktora Stanisława Stworę, znanego krakowskiego dziennikarza, a także poetę.

foto: Wiesław Kłajka / UMK

Właśnie na pl. Szczepańskim uwieczniony został Stanisław Stwora przez Konstantego Krumłowskiego

Michał Kozioł

Nazwisko „Stwora” wielu krakowianom nieodmiennie kojarzy się z imieniem Jacek. Imię to nosił syn Stanisława, znany dziennikarz radiowy, autor słynnych reportaży, których tytuły weszły na trwałe do dziejów Radia Kraków, cieszącego się kiedyś najzupełniej uzasadnioną opinią najlepszej rozgłośni regionalnej w Polsce. Jak to się czasem zdarza, sława syna przyćmiła sławę ojca, a przecież Stanisław Stwora jest postacią godną zachowania w zbiorowej pamięci krakowian. Był on jedną z charakterystycznych postaci Krakowa pierwszej połowy dwudziestego stulecia. Zastąpił jako bohater wielkiej liczby anegdot kiedyś chętnie powtarzanych, a później zapisywanych przez pamiętnikarzy. Pewna autorka wspomnień napisała nawet, że redaktor Stwora „znał nieomal krakowskiego obywatela od najwyższych sfer po przekupki z pl. Szczepańskiego i podmiejskie typy z doróżkarskich knajpek”. Nie gdzie indziej jak właśnie na pl. Szczepańskim uwieczniony został Stanisław Stwora przez inną krakowską postać, czyli przez Konstantego Krumłowskiego. Autor nieśmiertelnej

„Królowej przedmieścia” wprowadził redaktora Stworę na wodewilową scenę w jednej ze swoich późnych, bo pisanych już w okresie międzywojennym sztuk. Bez wątplenia „Bosa królowna” to jedno ze słabszych dzieł Krumłowskiego. Dość wątlą intrygę wspierały jednak dowcipne dialogi prowadzone przez sceniczne postacie. Jedną z nich jest reporter o nazwisku Kciuk, który na pl. Szczepańskim zbiera informacje o sytuacji ekonomicznej, pytając się przekupkę, co też ostatnio podrożało, a co potaniało.

Kariera Stanisława Stwory

Jan Wiktor, krakowski pisarz, też już chyba dziś zaliczany do „zapomnianych”, tak pisał przed półwieczem o Stanisławie Stworze: „Ostatni przedstawiciel cyganerii z poddasza. Życie zdarło z niego pelerynę, obcięło rozwiany krawat, pozostał czarny, szeroki kapelusz”. Twierdził też Wiktor i to chyba nie bezpodstawnie, że redaktor Stanisław Stwora „Był kartą wszytą w dzieje tego miasta, które kochał do szaleństwa, pijany jego pięknem”.

Rzeczywiście, urodzony w Krakowie w 1888 r. był Stwora przez całe życie związany z Krakowem. Już jako uczeń III Gimnazjum

im. Króla Jana III Sobieskiego zaczął pisać wiersze. Pierwszym jego utworem, który doczekał się publikacji, był wiersz „Nowa pieśń”, zamieszczony w uczniowskiej, gimnazjalnej gazetce „Znicz”. Po maturze zaczął Stanisław Stwora studia na Uniwersytecie Jagiellońskim i jednocześnie współpracę z kilkoma ukazującymi się w Krakowie pismami. Jednym z nich był „Piast”, organ Polskiego Stronnictwa Ludowego, na łamach którego zaczął zamieszczać swoje teksty w 1913 r. Od tego czasu aż do końca życia, choć urodzony w krakowskiej, inteligentnej rodzinie, był Stwora wielkim sympatykiem ruchu ludowego. Zatrudniony w „Nowej Reformie” zaczął współpracę z nową krakowską gazetą, czyli „Ilustrowanym Kurjerem Codziennym”, założonym i kierowanym dynamicznie przez Mariana Dąbrowskiego, kiedyś nauczyciela III Gimnazjum, uczącego tam matematyki i języka niemieckiego.

Zaczynał więc Stanisław Stwora karierę dziennikarza i poety jeszcze przed I wojną światową, w epoce, kiedy Kraków był jednocześnie niekwestionowaną stolicą kulturalną Polski oraz stolicą polskiego ruchu niepodległościowego. Były to czasy niezwykłe. Jak po latach ktoś napisał, „polski miecz, wydobyty z powstańczej mogiły, leżał na stoliku u Michalika, w Cukierni Lwowskiej przy ul. Floriańskiej”. W lokalu tym spotykali się artyści, dziennikarze, ale także marzący o wojnie z Rosją konspiratorzy. Wojna wybuchła w 1914 r. Bywalcy Cukierni Lwowskiej i innych krakowskich lokali poszli do okopów. Stanisław Stwora trafił do II Brygady Legionów. Okazało się szybko, że talent poetycki może być przydatny także na wojnie. Dzięki swoim „wojennym” wierszom awansował na najbardziej znanego legionowego poetę. Wiadomo, że największą radość sprawia autorowi to, że jego dzieło zaczyna żyć własnym życiem, że nie jest już kojarzone z konkretnym twórcą, a staje się wręcz częścią anonimowej, ludowej twórczości. Taki właśnie los spotkał jeden z wierszy Stanisława Stwory. „List Krysi” – bo tak był ten utwór zatytułowany – ukazał się w krakowskim dzienniku „Nowa Reforma” 1 sierpnia 1915 r. Wojna trwała już od roku, wydawać więc by się mogło, że żołnierze na frontach zdążyli przywyknąć do okrutnych realiów, tymczasem okazało się, że słowa:

Żebyś Ty wiedział Tatusiu jak smutno
w domu bez Ciebie i jak bardzo źle,
jak dzień przechodzi w noc ciemną, okrutną,
jak za serduszko coś chwyta i rwie,
jak my już dawno uśmiechu nie znamy
tobys do Krysi wrócił – i do Mamy!
przepisywali do swoich wojennych notatników
nawet starzy frontowcy.

Jak widać, wojna nie przeszkadzała zmienionemu w legionistę poecie pisać wiersze. Udo wodnił to kilkoma tomami poezji. Do napi-

sania jednego z nich, zatytułowanego „Ulica”, zainspirowały autora krakowskie mroczne zaułki i mroczne sprawy.

Reporter Kciuk informuje

Po powrocie z wojny Stwora pracował w „IKC” jako reporter miejski. To właśnie wtedy został sportretowany przez Konstantego Krumłowskiego jako reporter Kciuk. Prawem przynależnym satyrykom, a także autorom wodewilów jest kpina. Redaktor Stwora rzeczywiście był w dobrej komitywie z przekupkami handlującymi na pl. Szczepańskim, ale miał także inne znajomości i potrafił je umiejętnie wykorzystać dla zdobycia ważnych i ciekawych informacji, dzięki czemu był bardzo popularnym dziennikarzem. Praca w wielkonakładowym, wpływowym dzienniku też dawała możliwości pozyskania istotnych, a czasem naprawdę cennych wiadomości pochodzących nawet z rządowych źródeł.

Znajomość z osobami obracającymi się w sferach „dobrze poinformowanych” Stanisław Stwora – który od wielu lat był sympatykiem ruchu ludowego – wykorzystał do ostrzeżenia Eugeniusz Bielenina, redaktora naczelnego „Piasta”, że władze noszą się z zamiarem aresztowania Wincentego Witosa. Nie była to pierwsza ważna wiadomość, jaką redaktor Bielenin otrzymał z tego źródła. Po latach pisał on w swoich

wspomnieniach, że 5 czerwca 1932 r. to właśnie jego wszechwiedzący przyjaciel Stwora zadzwonił z redakcji „IKC” z wiadomością, „że pod Łapanowem doszło do krwawych zajść, że karetki Pogotowia Ratunkowego przywożą rannych do szpitali krakowskich”.

Niewątpliwie w 1932 r., kiedy policja strzelała w Łapanowie do chłopskiej manifestacji, były legionista Stwora był już bardzo krytycznie nastawiony do sanacyjnych rządów. Dwa lata wcześniej, jako sympatyk PSL „Piasta”, uczestniczył w przygotowaniu krakowskiego Kongresu Prawa i Wolności Ludu. W 1931 r. był jednym z sygnatariuszy listu krakowskich pisarzy protestujących przeciwko uwięzieniu w twierdzy brzeskiej przywódców partii opozycyjnych. Trzy lata później został stałym współpracownikiem „Piasta”. Publikował na jego łamach nie tylko artykuły, ale także wiersze. Jak wspomina Eugeniusz Bielenin: „W numerze „Piasta” (...) zamieściłem fotografie z pogrzebu zabitych w czasie strajku w Kasinie Małej w powiecie limanowskim, a na tytułowej stronie wiersz poety krakowskiego i dziennikarza, Stanisława Stwory pt. »Podzwonne Braciom«”.

Pięć koron długu

Niechęć do sanacyjnych rządów miała nawet – jeżeli mamy wierzyć Janowi Wiktorowi – skło-

nić redaktora Stworę do żądania zwrotu długu niespłaconego od bardzo wielu lat, zaciągniętego jeszcze przed I wojną światową. Owym niesolidnym dłużnikiem miał być marszałek Edward Śmigły-Rydz. Oczywiście pożyczającym był ówczesny student krakowskiej ASP – która, jak słusznie stwierdził Antoni Kroh, była przed 1914 r. największą polską uczelnią wojskową – Edward Rydz. Pożyczył wtedy pięć koron – co było kwotą wcale znaczną, zważywszy, że najtańsza wodna bułka kosztowała dwa halerze – i nigdy nie oddał. Podobno przed jakąś wizytą marszałka w Krakowie miał się Stwora odgrażać, że zażąda zwrotu tych pięciu koron, podobno nawet miał wykrzyknąć: „Edek, oddaj piątkę!”, ale jego głos utonął w chórze wiwatów na cześć dostojnego gościa.

We wrześniu 1939 r. redaktor Stanisław Stwora pozostał w Krakowie. Po zajęciu miasta przez Niemców wraz z kilkoma innymi członkami redakcji „IKC” wydawał „Dziennik Krakowski”. Pozwolono jednak tylko na wydanie sześciu numerów. Ostatni ukazał się 13 września. Stanisław Stwora nie doczekał ani końca okupacji, ani powrotu syna, który w 1939 r. wyruszył na wojnę w szeregach 10. Brygady Kawalerii Zmotoryzowanej. Zmarł pod koniec września 1942 r.

Kalendarium krakowskie

28 marca

1899 – inspektor Bronisław Karcz łapie na gorącym uczynku kieszonkowca Władysława Borka w chwili, gdy ten wyciąga z kieszeni przechodnia pugilares z kwotą 19 koron.

29 marca

1923 – krakowski magistrat rozdziela dziesięć wagonów cukru, które miasto otrzymało od Nadzwyczajnego Komisarjatu do Walki z Drożyzną.

30 marca

1946 – w Starym Teatrze odbywa się premiera sztuki Artura Marii Swinarskiego „Jason albo Wyspa umarłych wulkanów”.

31 marca

1914 – na posiedzeniu sekcji ekonomicznej Rady Miejskiej radny Dudek domaga się uporządkowania ul. Senatorskiej oraz zakupionego od Panien Zwierzynieckich i przeznaczonego na targowisko placu.

1 kwietnia

1921 – policja aresztuje osobnika przedstawiającego się jako ks. Wojciech Gallikowski. Zatrzymanie następuje na wniosek przełożonej klasztoru Karmelitanek Bosych na Wesolej, do której osobnik ów zwrócił się z żądaniem dostarczenia mu dominikańskiego habitu.

2 kwietnia

1921 – na dworcu kolejowym aresztowano trzy niewiasty zajmujące się przemytem pomarańczy. Władze celne skonfiskowały aż 250 sztuk tych południowych owoców.

3 kwietnia

1899 – w Poniedziałek Wielkanocny ma miejsce zdarzenie, które dziennik „Głos Narodu” opisuje w sposób następujący: „Baśka ze Zwierzynca, studium p. Krumłowskiego w »Królowej Przedmieścia«, a znana w całym mieście z oryginalnego stroju, a jeszcze bardziej z oryginalniejszych frazesów i zachowania się – w poniedział-

łek pod wieczór, za klasztorem Zwierzynieckim wskoczyła do Wisły z zamiarem utopienia się. Zamiar ten jej się nie powiódł, gdyż choć nieprzytomną, ale jeszcze żywą wyratował jeden z żołnierzy”.

4 kwietnia

1899 – arcyksiążę Leopold Ferdynand przejechał porannym pociągami przez Kraków, jadąc z Wiednia do Przemysła.

5 kwietnia

1941 – mecenas Stanisław Grodziski notuje w swoim dzienniku: „Wojska niemieckie masami przeciągają przez Kraków – idą, idą, ale gdzie? Rosja, Jugosławia, Bałkany? Zdaje się, że wojna dopiero się zaczyna!”.

7 kwietnia

1923 – ceny rosną w sposób zastraszający, na Kleparzu za kurę trzeba zapłacić 60 000 marek, za indyka nawet od 100 000 do 140 000 marek.

X Przegląd Twórczości Patriotycznej Młodzieży Województwa Małopolskiego

Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana oraz Małopolskie Centrum Edukacji „MEC” zapraszają uczniów małopolskich szkół do udziału w jubileuszowym X Przeglądzie Twórczości Patriotycznej Młodzieży Województwa Małopolskiego.

Przegląd Twórczości Patriotycznej Młodzieży daje możliwość placówkom oświatowym i uczestnikom indywidualnym zaprezentowanie dorobku związanego z szeroko pojętymi działaniami patriotycznymi. Poprzez nowoczesną formę przekazu młodzież ma szansę pokazania, czym dla młodego Polaka jest patriotyzm i jak postrzegany jest współczesny patriot. X Przegląd tradycyjnie będzie składał się z konkursu literackiego, plastycznego, fotograficznego oraz przeglądu filmowego, w którym za pomocą nowoczesnych technik młodzież będzie mogła wypowiedzieć się na temat pojęcia patriotyzmu.

Oprócz nagród głównych przyznane zostaną także nagrody specjalne – dla autorów trzech prac plastycznych i/lub fotograficznych. Szczególnym kryterium wyboru prac będzie obecność wątku krakowskiego oraz

forma i zawartość pozwalająca na przetworzenie ich na format plakatu. Nagrody dla trzech laureatów zostaną ufundowane przez Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego. Jedną spośród wybranych trzech prac może zostać wykorzystana przez Kancelarię Prezydenta Miasta Krakowa do projektu plakatu, druków i publikacji towarzyszących obchodom rocznicy wyzwolenia Krakowa z rąk zaborców w 1918 r. Praca ta zostanie również zamieszczona na stronie „Magicznego Krakowa” www.krakow.pl oraz w dwutygodniku miejskim „KRAKÓW.PL”.

Gala Finałowa X Przeglądu Twórczości Patriotycznej Młodzieży Województwa Małopolskiego połączona z rozdawaniem nagród laureatom odbędzie się 16 czerwca br. w Centrum Młodzieży im. dr. H. Jordana. Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego. Informacje związane z wydarzeniem, a także regulaminy konkursów można znaleźć na stronie organizatorów oraz na www.krakow.pl. Termin nadeśnięcia prac na konkurs upływa 2 czerwca.

Uwaga! Konkurs!

Zarząd Koła Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Krzyszowiaczy” zaprasza do udziału w XII Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym dla dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Organizatorzy za najlepsze prace przewidzieli nagrody oraz wyróżnienia.

Prace konkursowe mają odwoływać się do najpiękniejszych zakątków związanych z „Weselem” Stanisława Wyspiańskiego. Uczestnicy zobligowani są do wykonania prac w formacie A4 (210 x 297) techniką malarską, grafiką lub rysunkiem. Termin nadsyłania prac to 15 kwietnia 2014 r. Ocenianie będą przez specjalnie powołane jury, któremu przewodniczył będzie artysta malarz.

W konkursie zostaną przyznane trzy nagrody oraz dziesięć wyróżnień, jest też szansa na nagrody specjalne. Wręczone zostaną na uroczystym wernisażu w maju lub czerwcu 2014 r., na który zaproszeni zostaną laureaci. Celem konkursu jest zaangażowanie dzieci i młodzieży z autyzmem, porażeniem mózgowym czy zespołem Downa w pokazanie swoich umiejętności twórczych społeczeństwu. Inicjatorzy przedsięwzięcia pragną, by sztuka była jedną z form rehabilitacji i uspołeczniania uczestników. Szczegółowe zasady nadsyłania i znakowania prac, dostępne są na stronie internetowej Koła PTTK nr 52 „Krzyszowiaczy”: www.krzeszowiaczy.cba.pl.

Przetargi na sprzedaż nieruchomości organizowane w maju 2014 r.

Gmina Miejska Kraków oferuje do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego niezabudowane nieruchomości gruntowe przeznaczone pod zabudowę usługową, hotelową, mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną, garaże, lokale użytkowe, lokale mieszkalne, strychy do adaptacji, oraz nieruchomości gruntowe zabudowane budynkami prze-

znaczonymi do generalnego remontu. Treść ogłoszeń o przetargach wraz z mapą lokalizacji zamieszczona jest na stronie: www.bip.krakow.pl. Szczegółowe informacje odnośnie do nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie przetargu można uzyskać w Wydziale Skarbu Miasta ul. Kasprowicza 29 nr tel. 12 616-98-08, 12 616-98-09, w godzinach pracy urzędu.

Położenie nieruchomości	Nr działki	Powierzchnia w ha	Obszary	Cena wywoławcza	Kwota Wadium Płatne do 5.05.	Data i godzina przetargu
ul. Wielicka 232 zabudowana budynkami w złym stanie technicznym Studium MW	124/33 124/32	0,3130	57 P	1 628 00,00	82 000,00	8.05. godz. 9.00
ul. Balicka bez dojazdu Studium MU	120/4 120/5 121/3	0,1193	6 K	654 000,00	33 000,00	8.05. godz. 10.00
pl. Bohaterów Getta 16 Kamienica do remontu	170/3 170/6	0,0651	13P	2 301 750,00	116 000,00	8.05. godz. 11.00
ul. Jakuba Studium MU	75/3	0,0123	12 P	291 900,00	15 000,00	8.05.2014 godz. 12.00
ul. Powstania Styczniowego dec. wz budynki mieszk. jednorod. z garażami	85/10 85/18	0,0852 0,0910	53 K	336 800,00 brutto + służ. 23 016,99 brutto 365 600,00 brutto + służ. 31 224,78 brutto	17 000,00 19 000,00	8.05.2014 godz. 12.30
ul. Starowiślna 4 lokal nr 4 o pow. 164,30 m kw.	170/ 1424 cz 145	0,0528	2 Ś	850 535,00	43 000,00	8.05.2014 godz. 13.00
ul. Wrocławska dec. WZ budynek handlowo-usługowy	3/25	0,0450	45 K	511 000,00 brutto + służ. 10 478,37 brutto	26 000,00	8.05.2014 godz. 13.30

FRESH ZONE
NOWA HUTA:
RE-DEFINICJA

Nadsyłanie zgłoszeń do 23 KWIETNIA
KONKURS NA TWÓRCZĄ INTERWENCJĘ
W PRZESTRZENI KRAKOWA
Przewodniczący Jury: Mirosław Bałka

Fresh Zone

NOWA HUTA

4

bach
johannes-passion
capella cracoviensis
kai wessel

nd/su 13 04 2014 kraków

filharmonia 18.00 | www.capellacracoviensis.pl | +48 602 620 698 | info@capellacracoviensis.pl

www muzyka klasyczna w krakowie pl

SPONSOR
THEATRUM
MUSICUM
KRAKÓW
2014

